

ISKRE

VELIKA NOČ - 19. april

1986-87

4 - XIX

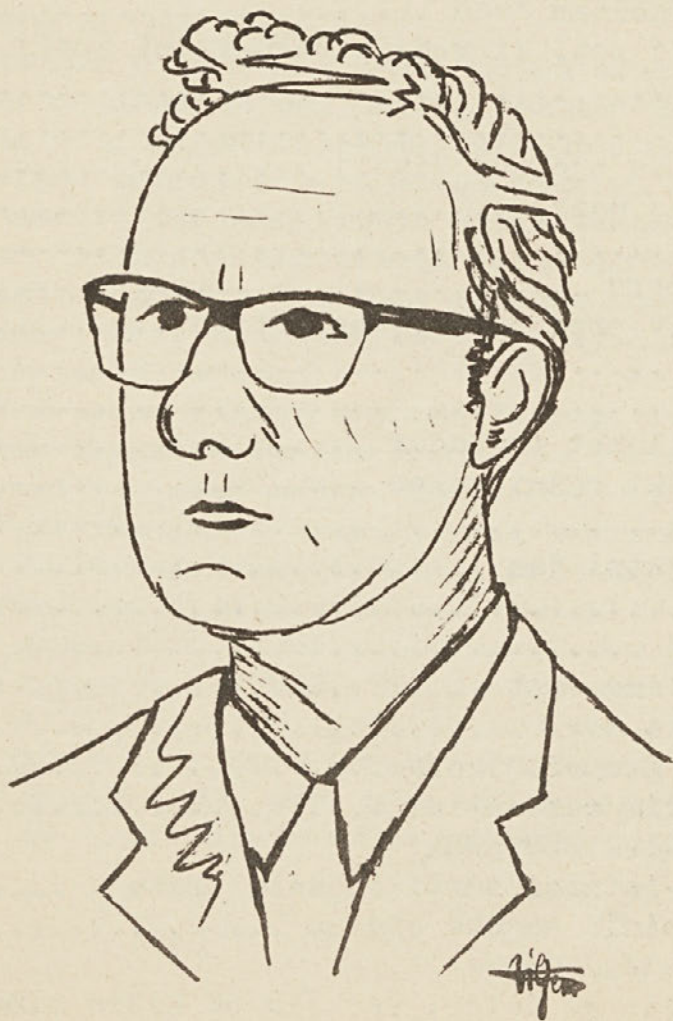
Vsak škof naj v svojem mestu ustanovi šolo in (nastavi) učitelja, ki bo mogel v skladu z rimskim izročilom poučevati in najti čas za predavanja; potem pa naj se privadi dolžnosti, da mora ob urah brevirja pri bogoslužju v cerkvi prepevati, in to vsakokrat ob ustreznem času in za določene praznike, da bo to petje zaljšalo božjo Cerkev in utrjevalo poslušalce. In naj z vso spoštljivostjo ter ljubeznijo do Boga strežejo pri Gospodovem oltarju, da bo ljudstvo, ki bo to poslušalo in opazovalo, ob ostalem pridiganju in tisti skesanosti, ki jo bo videlo in slišalo, pritegnilo k ljubezni do nebes, da se bo skesalo in živelo tako, kakor je prav.

Pastoralno navodilo

- 1.740/41

SEMENISKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

profesor JANEZ ZUPET

K A Z A L O

Urednikova beseda	7
MLADI USTVARJALCI	
Slovenski običaji v postnem in velikonočnem času	8
Spoznaj pot, ki vodi k Bogu-večni sreči	12
Post	14
Gora	15
Lovec in njegove živali	18
Ponovno nazaj	20
Hoja	22
Nad Istro	24
Molitev pred pokvarjeno potico	27
Marko	30
Sreča	32
Sem bil kot trubadur	34
Ameriški rožni venec	35
Spomin	38
Za rojstni dan	42
Fikus	43
Postoj	44
Zapuščena vest	45
emento mori	47
Pismo gospoda škofa	48
Vestigia certantium	49
ZNAMENITA SLOVENCA	
Ob 50-letnici smrti Lojzeta Bratuža	52
Naš čolnič pogube otmino	54
POGOVARJAJMO SE	
Eno leto je dolgo, več jih pa hitro mine ...	60
Športni pregled	65
VESELE STRANI :	67

UREDNIKOVA BESEDA

S to zadnjo številko četrtoletniki končujemo svoje "poslanstvo" izdajanja ISKER. Skupaj z maturantskim ključem ga bodo od nas sprejeli tretješolci, ki jim želimo, da bi ISKRE še izboljšali.

Ta številka je izšla že v veliki bližini mature in zato tudi tej posvečamo nekaj strani. Profesor Otmar Črničlogar nam je iz latinščine prevedel poročilo o tem, kako so opravljali maturo naši srednjeveški predniki. Seveda smo ji namenili tudi nekaj veselih strani. Ker smo že pri maturi, bi še predlagal za predčasni maturitetni izpit iz lenuhoslovja številne člane semeniške pisateljske "lene garde". Iz te stroke bodo naslednje leto lahko prejeli že častni doktorat.

ISKRE so polje, v katero so zorane že mnoge brazde, iz njega so zrastle že številne cvetlice in tudi za nami se bo zvrstilo še mnogo pridnih obdelovalcev. S pisano besedo oblikujemo sebe in druge, v to pa je potrebno vložiti veliko lastnega truda, če hočemo, da bo res PRIČEVANJE. Videl sem, da bi marsikdo raje "štihal" vrt ter razbijal skale, kakor pa napisal kak prispevek za zadnje ISKRE, a vseeno je tudi četrta številka zagledala beli dan. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil tudi številnim darovalcem, ki so nam v nemajhni meri denarno omogočili izdajanje ISKER. Upam, da so naši prispevki vsaj v majhni meri upravičili to veliko dobroto in zaupanje.

UREDNIK

SLOVENSKI OBIČAJI V POSTNEM IN VELIKONOČNEM ČASU

Prav je, da se malo spomnimo tudi na običaje in navade, ki so značilne za nas Slovence in so se skozi stoletja prenašale iz roda v rod. Na kratko bomo preleteli čas od pepelnice, ko se konča pustno veselje, pa do velike noči in s tem obudili spomin na mnoge navade, ki v današnji (sekularizirani) družbi izginjajo z naših domov.

S pustnim časom in njegovimi norčijami se je Cerkev zaman ubadala skozi stoletja. Večtisočletno pogansko izročilo se je sicer po vsebini izraznilo, oblikovalo se je zgolj v burko, ki pa pod krščansko površino ni izginila. To se je ohranilo vse do danes, ko s pepelnico spričo štiridesetdnevnega posta vse utihne. Pustne norčije se umaknejo postni resnobi in krščanski duh vodi ljudi k premišljevanju odrešenjske skrivnosti. Takole nam je konec prejšnjega stoletja opisal post na Gorenjskem F.S. Finžgar: "Vsi stari se še spominjate našega nekdanjega posta. Ko je polnočni zvon oznanil pepelnico, tedaj je bilo konec vsake mesne jedi do velike noči. Ves post nismo užili ne koščka mesa ne kančka masti in vendar je bilo toliko veselega zdravja po družinah..."

Kot sem že omenil, je na pepelnico utihnilo vse veselje in obilje. Ljudje so navadno jedli le dvakrat na dan in še to skromno, tako da so zvečer ob molitvi rožnega venca spričo celodnevne dela večkrat zakinkali. Ob petkih ali sredah pa si še tega niso upali privoščiti. Postno zatajevanje je obsegalo tudi pijačo, kjer so se ob petkih zdržali vina in opojnih pijač in gostilne ob tem času sploh niso videle domačih gostov. Tudi godci so obesili instrumente na steno ali odložili na polico ter se jih niso dotaknili vse do velike noči. Ravno tako ni

bilo v postu vasovanja, in kdor je to prestopil, se ga je dolgo držala sramota. To žgtajevanje je trajalo vse do velike noči in marsikje še kakšen dan več.

V velikem tednu se ljudje držijo predvsem doma v nekem pričakovanju in prazničnem vzdušju. Ko ljudje uredijo in pospravijo hišo ter njeno okolico, kar se navadno zgodi do velike srede, se začne pripravljanje prazničnih jedil. Treba je presejati moko, stolči orehe ali lešnike za potico, kolačke in druge sladice, zmleti rožiče in še mnogo drugega. Tu so večkrat pomagali otroci, ki so tolkli orehe in skrivaj devali v usta okusna jedrca, pri tem pa pazili, da jih ni videla mama. Večkrat je zato prišlo do hihitanja in mati, ki je bila glede tega kaj stroga, je dejala: "Ne reži se mi, veliki teden je!"

Fantje in očetje so medtem pospravljali po polju, sadovnjaku ali vinogradu ter sejali za novo letino. Fantje so si priskrbeli že pred velikim tednom drevesno gobo, s katero so potem nosili blagoslovljeni ogenj po hišah. Tudi brez raglje fantiči niso mogli, in ko je "regljar" hodil po vasi, si je vsak od mame izprosil nekaj denarja, s katerim je kupil ragljo. Tako je bilo ves dan regljanja po vasi, da je bilo veselje.

Na veliko sredo so po župnijskih cerkvah začeli pripravljati Božji grob, v katerega so šele v petek položili Jezusa. Dekleta iz cele vasi so prispevale cvetje, tako da je bil grob lepo okrašen.

Najbolj znan običaj velike srede je bil, ko so fantiči "Boga strašili". Na oltar so dali 15 sveč - 14 rdečih in eno belo. Ko so molili psalme, je cerkovnik svečo za svečo ugašal in nazadnje je ostala le bela. Ko je cerkovnik ugasnil še to, je vse ljudstvo napeto čakalo, kdaj bo duhovnik s paličico dal znamenje za vsesplošni ropot. Ko se je ta oglasil, je fantič, ki je bil postavljen za

ogleduha, zamahnil z roko in dvignile so se palice ter udarile po vsakovrstni leseni krami, ki so jo fantiči že poprej nabrali po celi vasi in znesli na kup pred cerkvijo.

Na veliki četrtek je domači duhovnik zapel "glorio" in od tega trenutka dalje so utihnili zvonovi za tri dni, ko so za velikonočno procesijo zjutraj spet oznanili Kristusovo vstajenje od mrtvih. S tem dnevom je povezanih še mnogo predkrščanskih navad, npr. pokanje in tuljenje okoli hiše, da bi pregnali temne sile, ali običaj, ko se od velikega četrтка do velike sobote ne pometa v hiši, "da bi se Bog ne strašil", ali pa morda poseben čar, ki so ga uporabljala dekleta iz Slovenskih goric, če jih fant, katerega so si izbrale, ni maral. Dekle mu je ukradlo robec, si na ta dan v cerkvenem zvoniku ujelo netopirja ter ga na veliki petek neslo zavitega v robec v cerkev. Med bogoslužjem ga je s tremi iglami zbadala skozi robec in na robcu se ni smela poznati niti kapljica krvi. Pri tem delu pa je nihče ni smel videti. Po obredih je spustila netopirja iz robca, z njim pa udarila izvoljenega fanta po hrbtu. Robec je shranila in fant ji je ostal zvest, dokler ga je hranila...

Kaj pa veliki petek, dan, ko je Jezus Kristus umrl in bil položen v grob? Na ta dan po cerkvah ni maše, oltar je brez okrasnih predmetov, le dve sveči sta na njem. Tabernakelj je odprt in izpraznjen. Vse to ustvari neko mrtvaško vzdušje, ki se pogosto prenese na domove. Veliki petek je vsaj nekdaj veljal za dan žalosti. Vse po vasi je utihnilo, matere so otrokom zabičale, naj ne razgrajajo kot ponavadi, in tudi ženske, ki so rade klepetale, so bile ta dan tiho.

Včasih je veljalo, da je šla k petkovim pobožnostim vsa družina, le varuh je ostal doma. Šli so "Božji grob molit" in "Boga poljubit". Kdor ni tega storil, ni smel jesti velikonočnega žegna.

Ponavadi stisne mati otroku novčič v roke, da bi ga spustil k drugim na preprogo poleg položenega križa. To je otrokov prvi dar Cerkvi, pravi M. Turnšek. Prava verna slovenska mati začne tako otroka že zgodaj navajati na ljubezen do božje hiše in vcepljati čut, da bo znal kaj žrtvovati. Takih mater nam na žalost danes primanjkuje.

Na veliki petek se je nekoč že začelo velikonočno praznovanje. Delo na polju se je ustavilo, le gospodinje so imele doma polne roke dela, saj je bilo treba pripraviti meso, potico in kruh za žegnanje. Na splošno pa velja veliki petek za najstrožji postni dan. V starih časih so mnogi stradali od jutra do večera in tudi vode si niso privoščili. Ravno tako so pustili stradati živino v hlevu in Korošci se še hudomušno nasmihajo ob pripovedi, kako je na veliki petek neki pes sklenil iti od hiše, ker je imel posta čez glavo, pa si je vendarle premislil, ko je videl, kaj vse pripravlja gospodinja za veliko noč.

Tako sem le na kratko in površno preletel nekaj najpomembnejših običajev, ki so jih nekdam Slovenci živo obujali in so bili del kulture, del samih Slovencev in so prežemali življenje naših prednikov. Znani smo po tem, da se pri nas vrstijo navade in običaji skozi vse leto, in velika škoda je, da ti danes izumirajo ali pa so že popolnoma izumrli. Včasih je bila velika sramota, če kdo ni šel k petkovi pobožnosti ali na veliko noč k procesiji, danes pa je marsikje že ravno obratno in zato postaja današnja slovenska družina vse bolj poganska ter duhovno otopela. Verjetno je tudi v tem eden glavnih razlogov za degradacijo slovenske kulture in naroda.

Peter Fust

SPOZNAJ POT, KI VODI K BOGU - VEČNI SREČI

V zamišljeno sobo tiho, mirno prodirajo prijetni akordi melodije, ki spremlja let Jonatana. A vendar, to prijetno ozračje je le zavesa, ki prikriva temen vihar v duši. Sam, zamišljen premišluje žalostne novije: Joj, z naglico naredi nalogo, potem pa takoj ven, med družbo. In učenje? Nič; jutri, jutri, jutri..., odlaša iz dneva v dan.

Pod mrko svetilko odmeva prazen, mrtev pogovor, neprijazen krohot, zdaj enega zdaj drugega prešinjajo pokvarjene misli.

Med to nesnago, ki se ne pusti očistiti, priplava mil, proseč glas: "Pridi gor, jest." "Ja"... Še enkrat, a zopet tisti zaničevalen "Ja." Pogovor gre naprej, a proseči glas ne doseže cilja.

"Prosim, pomagaj mi, zakaj nočeš?"

"Ho, saj so tvoji otroci!"

"Bum!" Vrata so se zaprla, zunaj že spet čaka družba. Mama, ob treh malčkih, obložena s kupom dela, ne doseže nič. Gre naprej, čeprav tega križevega pota noče biti konec. Moči je vse manj.

Otrok, vedi da si še otrok, otrok in ne "brihtna" damica. In potem mi praviš, da sem si pokvaril življenje, da sem zavil v temno grmičevje - ker sem na poti za duhovnika! - Pa sploh ne veš, kje stojiš. Obdana z zemeljskimi užitki si rekla Bogu: "Stop, tokrat mi je lušno, pridi drugič!" Sploh poznaš notranjo, duhovno srečo?

Kdaj si bolj srečen, ko takrat, ko v mračni kapeli klečiš pred utripajočo lučko, pred Najsvetejšim! Navda te neko notranje veselje, neka moč, upaš v Gospoda. Nabit si z energijo in najraje bi šel in zmečkal, sežgal vse, kar si je človek ustvaril za "drugega Boga". A

kaj, ko je človek tako slaboten, da kmalu omaga in pretrga zvestobo do Njega.

Gospod, obračam se nate z mislijo, da bom najbolje služil tebi, da bom najbolj srečen, da bom naredil največ koristnega s tem, da bom pogumno stopil v temen predor in tam prižgal luč vsem, ki so zašli. Saj sem in bom "otrok luči", ne glede na to, ali bom delavec, šofer, kmet, direktor, duhovnik. Povsod sem to, kar mi je podaril Kristus, dolžan podarjati tistim, ki so ostali praznih rok.

Si slišala! To je zate. Vedi, da vem, kaj je to, kar te osrečuje, in vem, poznam tudi nekaj, pred katerim se tvoja sreča skriva. Rad bi ti jo pokazal, a nočeš.

Sicer pa, saj si bila na pravi poti, pa so te mikavne stvari zvabile in si zašla.

Priznam ti, da tudi jaz nisem popoln, kakor je popoln naš nebeški Oče, a vendar, iščiva to pot skupaj. Saj praviš: "V dvoje je lepše."

Matjaž Meglič

P O S T

Vsak kristjan ve, kaj pomeni beseda post. Za njo se skriva veliko odpovedovanja in žrtev. Mnogi se danes vprašujejo, kakšen pomen imajo odpoved in žrtve. Za človeka je izredno pomembno, da se zna odpovedati stvari, ki jo ima rad, ali da si nalaga žrtve. Za ateista je to nesmiselno, za kristjane pa je odpovedovanje bližanje Kristusu, ki je za nas dal življenje. Post je najlepša priprava na Veliko noč, ko podoživljamo trpljenje, smrt in vstajenje Jezusa Kristusa. Žrtve nas prečistijo.

Imel sem prijatelja, ki se je vdal slabi družbi in začel piti in kaditi. Ko sem ga nekega dne srečal na cesti, sem mu rekel, naj se oklene vere. Poslušal me je in je spet začel redno zahajati k maši. Ko je nastopilo postno obdobje, je sklenil, da se bo z odpovedovanjem skušal pokoriti za pretekle grehe. Njegova volja je obrodila sadove. Postal je spet dober fant, poln ljubezni do bližnjega. Ljudje so se čudili in ga vpraševali, kako mu je to uspelo. Odgovoril je vselej enako: žrtve so ga pripeljale do Kristusa, ki mu je podal svojo roko.

Iz žrtev in trpljenja se rodi močna vera in ljubezen.

Jože Gregorič

G O R A

Visoka in mogočna stoji pred menoj. V svoji veličini me vabi, naj se povzpnem nanjo, naj jo osvojim, naj spoznam njene lepote, ki jih skriva pred nadutimi očmi, in sladki mir, ki ga daje tem, kateri se ji pustijo izzvati. Lepa je in vrh ji sega v nebo. Ko jo gledam, mi oko ne zapazi njene velikanske, brezmejne teže, ki jo vleče k tlom, nasprotno, zdi se mi, da kipi v nebo.

Bog, kako lepa je; če bi bil na njej – bi ti bil bliže, kajti vsa ta lepota bi mi morala vzdramiti srce, četudi bi spalo.

Pridi, me vabi pritajen, svetel glas. Toda to so le želje, to je le klic gora. Jaz pa se mu ne morem odzvati, kajti čez poldrugo uro moram biti za trudnimi zidovi.

Lahno poganjam kolo, pogled pa se noče ločiti od nje, ki me je izzvala. Kaj ni življenje en sam izziv – izziv popolnosti? Vsak dan znova in vsaka stvar in človek v njem nas izziva k posnemanju in teženju k popolnosti ali nas odvrča, navdaja z gnusobo in odporom, ko gre za negativne stvari.

Sprejemem izziv in se v mislih povzpnem nanjo. Že sem pod vrhom, še nekaj korakov... Truden pogledam v dalj in pred seboj zagledam Vipavsko dolino, vso lepo, ožarjeno s soncem.

Gospod, kako lepa je ta dolina, kako lep je moj kraj; če bi bil sedaj v njej – bi ti bil bliže, kajti vsa ta lepota bi mi morala vzdramiti srce, četudi bi spalo.

Kako težko je biti človek trenutka. Ves zavzet za dobro si v družbi prijateljev zaželiš, da bi bil sam in da bi molil, ko pa si sam, si želiš, da bi bil v družbi in da bi se z vsem srcem daroval za druge.

Kolikokrat sem šel z dobrim namenom mimo tebe, Gospod! Rekel sem Ti: "To je za prijatelja," in res je bilo zanj. Z iskreno željo - pomagati prijatelju, sem Te obšel in misleč, da delam prav, sem Te pozabil. Toda zvečer, ko me nobena stvar ni priganjala več, sem spoznal, da bi se lahko odzval Tebi in pomagal prijatelju, še več, spoznal sem, da sem zapravil veliko časa z nepotrebnimi stvarmi.

Izkoristiti trenutek v polni meri je hrepenenje vseh ljudi, vernih ali nevernih. Kdo si tega ne bi želel? Toda kako težko je. Nekateri si grenijo življenje s preteklostjo, drugi s prihodnostjo, sedanost pa, v kateri vsi živimo - živijo v polnosti le redki.

Johann Wolfgang Goethe polaga v Faustova usta tele besede: "...ta pač, kdor hip ujeti zna, je pravi mož."

Jezus, ki nas edini pozna, posveča temu vprašanju veliko pozornosti, ko pravi: "Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico in vse to vam bo navrženo. Ne bodite torej v skrbeh za jutri; kajti jutrišnji dan bo imel skrb sam zase; zadosti je dnevu njegova lastna teža." Na drugem mestu pa pravi: "Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo dodati svojemu življenju en sam komolec?"

Kje naj se naučim te modrosti?
Katere?

Te, da bom znal živeti trenutek.
V molitvi. Vse velike resnice spozna človek v tihoti svojega srca, ne pa v vrvežu in tudi v knjigah ne, čeprav so še tako učene.

Zakaj je prav molitev učiteljica te modrosti?
V molitvi nas Bog vodi na goro. Vodi nas, če pridemo k Njemu žalostni ali veseli, potrti ali polni zagona. Z vrha gore nam pokaže naše življenje - pokaže nam ovire, ki so se nam zdele nepremagljive, in čudeže, ki so se

godili okrog nas, a jih nismo videli, in naenkrat občutimo, da je vedno pri nas, le da ga ne znamo ali pa nočemo videti, da nam vedno govori, le da ga ne znamo ali pa nočemo slišati.

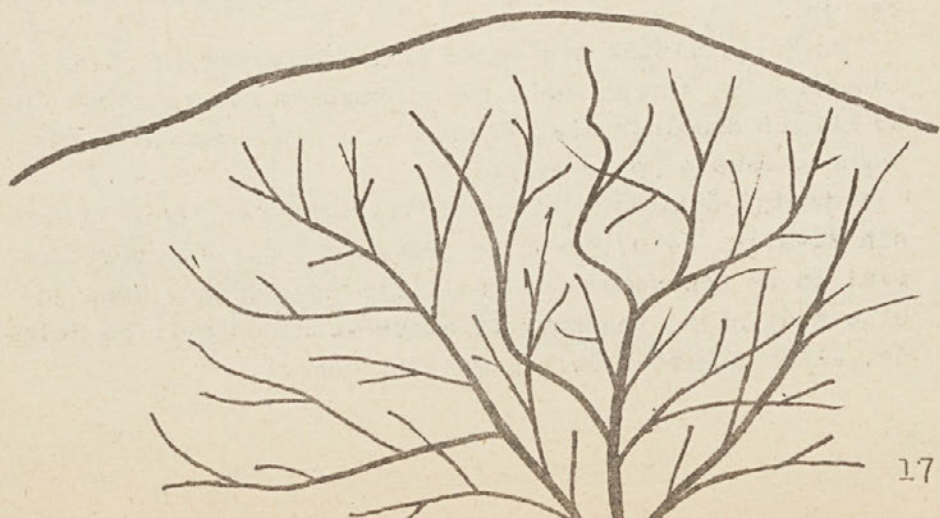
Le če se pogosto dvigamo na to goro, dobimo dovolj kondicije in moči za naporene življenjske vzpone.

Le če se pogosto dvigamo na to goro, vzljubimo napor, ki je često povezan tudi z nesebično ljubeznijo.

Le če se pogosto dvigamo na to goro, se naučimo orientacije, tako da lahko vodimo tudi druge.

Veliko si jih želi priti na to goro, a ne morejo nanjo. Nanjo lahko gredo le tisti, ki poznajo pot, in ta pot je Kristus. Vseeno pa ta gora ni privilegij vernih, temveč vseh tistih, ki se trudijo, da bi bili ponižni in odkritosrčni.

Vijem Čušin

LOVEC IN NJEGOVE ŽIVALI

Nekoč je v preprosti koči na gozdni jasi živel mlad lovec. Živali ni streljal, ampak jih je varoval pred lakoto in boleznijo.

Njegov dom je bil tak, kakršen je bil on sam. Spal je na slami nekoliko stran od ognjišča. Na drugi strani je kraljevala skrivnostna knjižna omara, ki je bila narejena v južnih krajih. Sredi koče je ponižno čepela mizica, za katero je jedel in pisal. Njegovi čevlji, ki so se sušili ob ognju, so prehodili že mnogo gozdov.

Izkušeni lovec je skrbel za sedemintrideset živali. Z veseljem jih je opazoval, ko so prihajale k njemu zjutraj zaspano, zvečer pa razigrano in mu potožile o tem ali onem lovcu, ki jih je zasledoval z nabito puško. Poslušal jih je, potrepljal po glavi in jim dajal soli. Vse je poznal po imenu in tudi del njihove zgodovine. Ko jih je opazoval, so se med njim in živalmi pletle vesele in žalostne nitke. Po kratkem razgledu je tudi to jutro začel plesti svoje misli.

Jeseni je dobil osem mladičev, ki so bili še najbolj potrebni njegovih nasvetov o življenju. Poznali so samo igre. Trpljenje jim še ni izkopalo življenja iz trde zemlje.

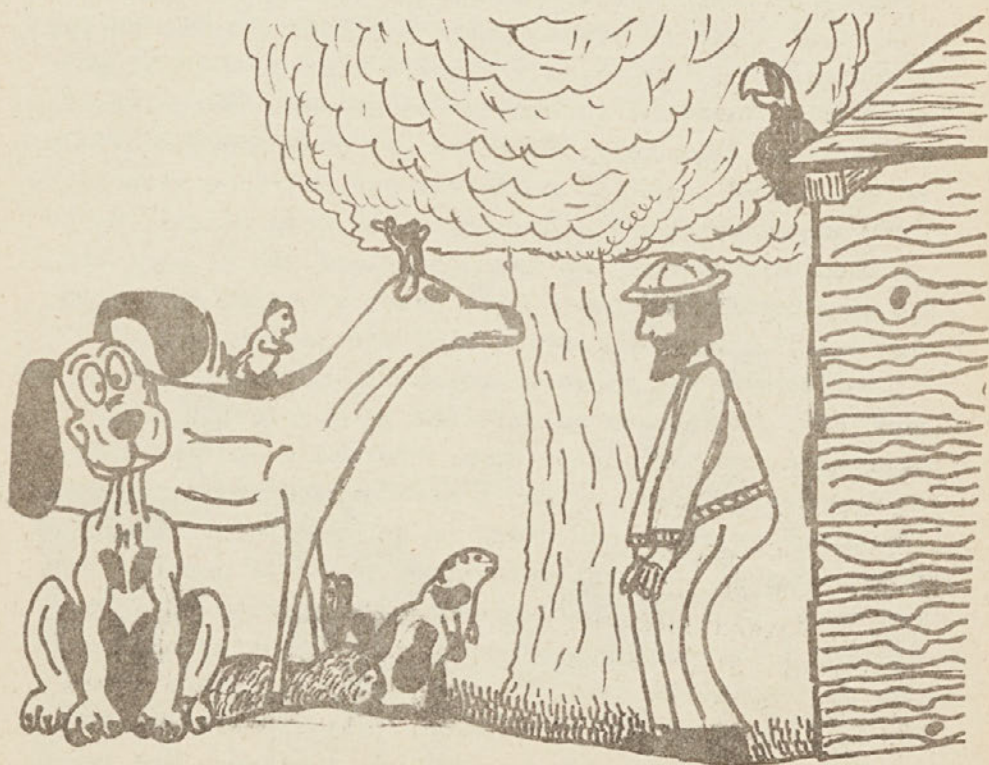
Peterico lisičk sta vedno pripeljala dva izkušena medvedka, ki sta si med sabo v mnogočem nasprotovala in se hkrati dopolnjevala. Branila sta jih pred lovci ter pogumno iskala pot pravice.

V tretji četici je bilo kar trinajst različnih trilet-nih živalic. Nekaj pavov se je vedno šopirilo pred drugimi in se neprestano ponašalo s svojo lepoto. Vmes je bilo tudi nekaj zajčkov. Ti so se vedno ozirali na jele-ne, ki so jim že začeli poganjati rogovi.

Nonet so sestavljali najbolj izkušeni lisjaki, medvedi in jeleni. Nekateri so se že radovedno ozirali po samicah. Drugi so se že sami podajali globoko v gozd, kjer so se včasih znašli v smrtni nevarnosti, iz katere so ubežali le s hitrimi nogami.

Preden so se razšli, jim je rekel: "Kopljite, čim globlje, da boste lahko tudi druge napajali z življenjem."

Franci Alič - Maty

PONOVNO NAZAJ

Mnogi dnevi so "dolgi kot ponedeljek", še posebej med šolskim letom. Izjema so počitnice, ki minejo zelo hitro ali celo prehitro.

Nestrpno smo čakali dne, ko bomo lahko šli domov na oddih (oziroma bomo šli domov samo obrniti). Veseli smo odhiteli na postajo, od koder smo se po najkrajši poti odpravili domov.

Ko sem se v nedeljo, prvi dan počitnic, zamislil kaj vse lahko storim v tem tednu, sem ugotovil, da bo prehitro minil. Tako se je tudi zgodilo. Ponedeljek je, kljub temu da se navadno zelo vleče, minil, kot bi mignil. Prav tako tudi torek in sreda, potem četrtek, v petek pa sem moral misliti tudi že na vrnitev v Vipavo. V Ljubljani sem kupil "nesrečno vozovnico" in obiskal sorodnike. Časa sem imel zelo malo. Šele dve uri pred odhodom avtobusa sem pričel basati v nahrbtnik vse potrebne stvari. Domači so me spraševali, če mislim kar doma ostati, ko se mi tako nič ne mudi. Ko sem ugotavljal, če mi kaj, kar bi mi utegnilo v Vipavi priti prav, slučajno ne manjka, sem opazil, da nimam spričevala. Kje je spričevalo?

Velikokrat sem ga moral pokazati: od župnika pa do sorodnikov. Le kam sem ga dal? Sem ga mogoče kje pustil? Prepričan sem bil, da je doma. Preiskali smo vso hišo. Končno smo ga našli skupaj s spričevalom sestre Darje. Hitro sem ga dal v nahrbtnik in se začel odpravljati od doma. Poiskal sem tudi vozovnico, da bi jo pozneje imel pri roki. Slučajno sem pogledal na vozovnico. Glej ga šmenta! S to vozovnico bi moral biti že na avtobusu, jaz pa sem bil še doma. Ko sem vozovnico kupoval, sem povedal napačno uro. Nisem vedel, kaj bi naredil. Poslovil sem se od domačih in odšel v Ljubljano. Šel sem

na avtobusno postajo in pri blagajni vprašal, če lahko zamenjam vozovnico. V odgovor me je blagajničarka nadrla, da sem skoraj otrpnil od strahu. No potem se me je le usmilila in mi za novo karto računala le sto dinarjev. Usmiljenje, kaj ne? Bil sem hvaležen Bogu, da mi ni bilo treba še enkrat plačati cele vozovnice. Po prestanih težavah sem le prišel na avtobus za Vipavo, vesel, da se je vse srečno izteklo. Tedaj pa je prišel do mene sprevodnik, živ Herkul, in zagledal, da imam med nogami nahrbtnik. Doletela me je prava besedna ploha, polna hrvaških besed. Posledica je bila, da sem moral, čeprav s težkim srcem, nesti nahrbtnik v prtljažnik, in odšteti še 360,- dinarjev. Tako sem bil že na začetku skoraj ob ves denar.

Vse neprilike sem kmalu pozabil in se v Vipavo pripeljal zadovoljen, da sem preživel tako pester dan. Še danes se ga rad spominjam.

Boštjan Modic

Zasnežena in dolga pot nas je ponoči vodila k osamljeni kmetiji, ki je bila skoraj na vrhu hriba. Hoja je bila naporna, saj sem nosil težak nahrbtnik in težo celega dne. Na začetku sem pot premagoval z lahkoto. Koraki so mi zveneli po taktu pesmi, ki smo jo peli. Naša skupina je bila še strnjena. Vsi smo bili na začetku nekoliko razigrani. A pot se je vlekla in z njo se je raztezala tudi skupina. Med hojo začneš razmišljati čisto kaj drugega. Tako rekoč zaspiš lahko med hojo. Prebujejo te nepričakovane stvari, recimo spotik, padec ali zadevanje ob veje. Temu spancu se je treba izogniti, in to s tem, da se pogovarjamo ali pojemo...

Med hojo sem se opotekal, doživljal padce, pa tudi vzpodbudne besede ni manjkalo.

Vso skupino je zelo oviral sneg. Še dobro, da so bile na poti zmrznjene traktorske kolesnice, ki so nam omogočale lažjo hojo.

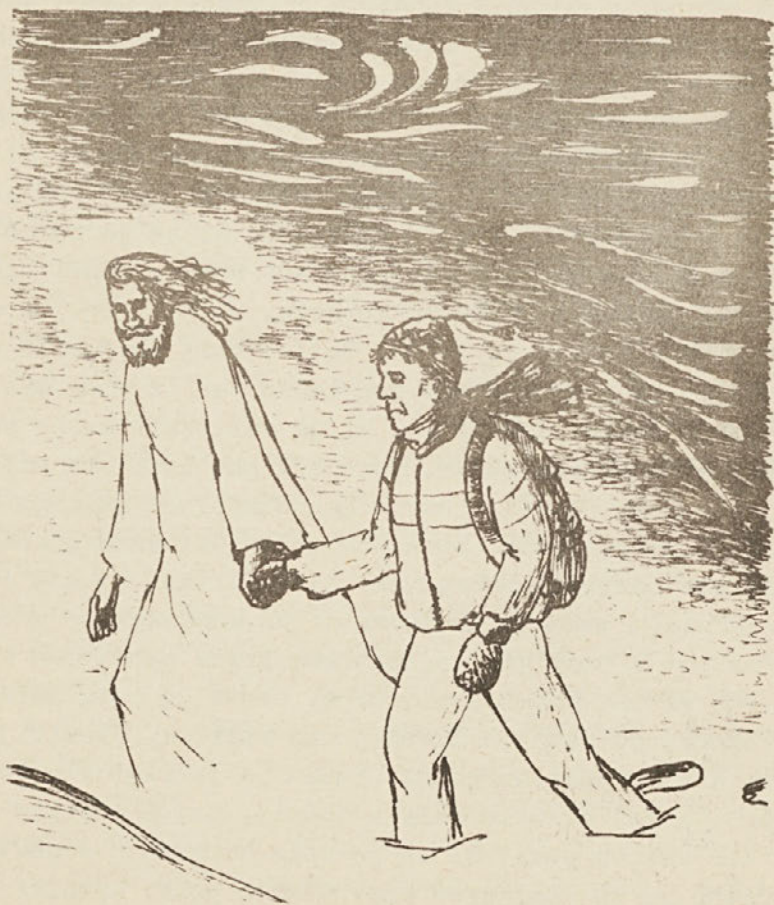
Pot se je vlekla več ur in naša utrujenost je vse bolj naraščala. Tja sem šel prvič in zato nisem vedel, kdaj bom na cilju. Pričakoval sem ga za vsakim ovinkom. Končno smo le prišli do cilja, ki smo si ga zadali.

Že med potjo sem premišljeval, čemu je podobna ta hoja. Ugotovil sem, da človekovemu življenju. Človek tava v temi. Včasih svojega cilja sploh ne vidi in ne pozna, samo ve, da mora nekam priti, ne ve pa kako. Potrebuje nekoga, ki ga vodi v temi, ki je že bil "tam" in ve za pravo pot. Včasih izgubiš tudi vodiča in tavaš v temi, dokler se spet ne najdeta. Hodita skupaj naprej. Opotekaš se, padaš, a on te vodi, opogumlja in opozarja, dokler ne prideta skupaj do cilja - luči.

Prosim te, človek, hodi z njim, ki ti pomaga,
hodi z NJIM, ki te vodi, saj on ve, kod moraš hoditi.

HODI!!!

prez Rus

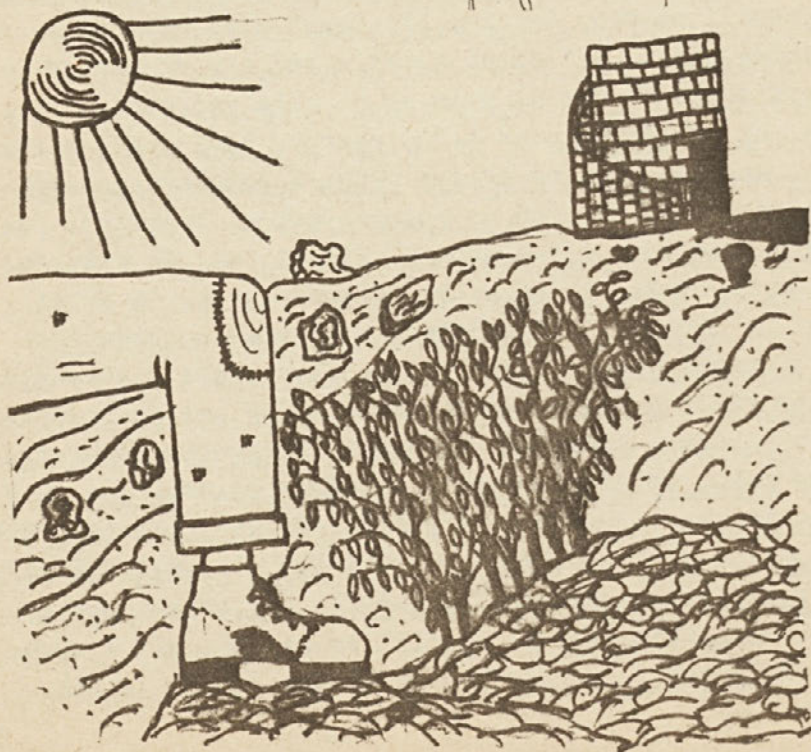
Utrujene noge so stopale po še toplem asfaltu, kljub temu da se je sonce že bližalo zatonu. Moščenička Draga je ostajala v ozadju v svojih prvih večernih lučkah. Med tem ko se je turistično mestece kopalo v hrupu svojega življa, so bili na jasi sredi gozdička razpeti štirje šotori. Približala se jim je skupina ministrantov, ki smo si skupaj z domačim župnikom privoščili teden dni dopusta. Fantje smo kot snopi popadali na spalne vreče, naš župnik, slaven kot kuhar dobrih minešter, pa je začel pripravljati večerjo. Po molitvi smo se kot "lačni volkovi" spustili nad okusno večerjo, kakor da ne bi že cel teden ničesar jedli. Župnik, ki je že prej rad planinaril, je sprožil idejo o plezanju, ki se je porodila že na plaži, pa ni naletela na pravi odmev. Topli sončni žarki, ki so božali naše mokre kože, so bili bolj prepričljivi. Zato pa smo se zvečer toliko bolj navdušili za ta podvig. Že prejšnje dni smo lahko kar iz vode opazovali pobočja kraljice Istre, ki je raztezala svoje podnožje vse do morske obale. Sprejeli smo izziv te mogočne gore - pojdemo na UČKO. Novim dogodivščinam naproti smo zaspali v naravi polni spokojne melodije, katere košček je vsako leto odstopil dobrodušni kmet Silvano za naš tabor.

Po jutranji maši in zajtrku se je naša sedmerica odpravila na pot z mislimi, da bo treba priti skoraj od ničle do 1.396 metrov nadmorske višine. Cesta je bila asfaltirana skoraj do zadnjih domačij nad zalivom. Sledil je kolovoz, ki je vodil do gozda, potem pa je izginila vsakršna pot. Nazaj ni bilo smisla hoditi, saj je ostalo za nami kar precej poti, ki se je vila po vročih kraških tleh. Istočasno pa je stal pred nami hladen gozd. Krenili smo naprej, v neznano. Kmalu so se tla strmo dvignila. Hriba, poraščenega z drevjem in nizkim grmičevjem, kar ni hotelo

biti konec, poleg tega pa je še drselo, saj so bila tla obilno obložena z odpadlim listjem. Po vzponu je skupaj z strmino naenkrat izginilo tudi vse visoko rastje. Pojavila se je prostrana planjava. Noge so zdaj stopale po visoki in suhi travi mimo tu pa tam posejanih bodljikavih grmičev. Trava je postajala vedno bolj zelena, iz tal pa so začele poganjati skale. Teren je postajal iz planote vedno bolj strm, sonce pa je vedno bolj žgalo. Na srečo je za vodo poskrbela mati narava, ki nas je razveselila s hladnim izvirčkom. Treba je bilo tudi plezati. Na vrhu se je pojavila planjavica, kateri je znova sledil gozd. Bil je iglast in veliko manjši od prejšnjega. A brž ko smo stopili iz gozdička, se je pred nami razprostrlo široko pobočje, ki se je zaključilo na samem vrhu. Končno. Župnik Janez, Franci, Peter, Aleš, Grega, Tone in Marjan smo krenili na vrh. Pri tem "finishu" niso bile noge nič več težke, čela, kot da ne bi bila več razbeljena od poletnega sonca in kot da grla ne bi bila več suha. Vrh. Stolp, ki poviša Učko na 1.400 metrov. Radijska postaja. To je, kar ima Učka na svojem vrhu. Z razglednega stolpa se je ponujal pogled na mogočno Božje stvarstvo. Jasno se je videlo morje s svojimi lisami, ki jih riše dno, še dlje pa otoki, ki so silili v sinje nebo. Na drugi strani je oko uzrlo po prostranih travnikih razmetane vasi in osamljene kmetije, ki jih povezujejo sive ceste, vmes pa rastejo majhni gozdički in njive, ki so razdeljene z nizkimi, kamnitimi ograjami. Potegnila je hladna sapica tako, da smo si morali obleči prej nadležne puloverje. Naenkrat je nad nami počilo. Reaktivni letali sta premagali zvočni zid, kot nas je sedem mladeničev (vključno z g. župnikom) premagalo Učko. Ob prijetnem pogovoru in par posnetkih smo si odpočili in se odžejali z vodo, ki jo je ponudil dobri oskrbnik stolpa. Spust je bil

drugje kot vzpon, a podobno kot prej - v neznano. Prvo okolje je bilo polno velikih skal, med katerimi je rasla trava, a se je narava kmalu spremenila. Pred nami je ležalo veliko in strmo melišče, polno ostrega kamenja. Ko smo prebredli še to težavo, nas je že čakalo strmo pobočje poraščeno z gostim drevjem. Spustili smo se in na dnu naleteli na hudournik. Po praznem koritu smo prišli do morske obale. Po dolgi in naporni poti je bila morska kopel tako blagodejna in osvežilna, kot še nikoli poprej. Pri večerji smo bili vsi tiho, le spomini so se nam neprestano vračali na Učko.

Lepa Hvala

MOLITEV PRED POKVARJENO POTICO

Semeniški redar je zabrnal s kovinskim glasom in prebudil zaspane glave nad študijskim pultom, ostale bolj marljive pa je poklical k zasluženi večerji. Vsi smo odšli k večerji, ki je vedno pripravljena skrbno in vsak dan ob istem času.

Ob vstopu v jedilnico sem se začudil, ko sem zagledal na skupni mizi kos plesnive potice.

"Čigava je?" sem se obrnil k sošolcu.

Ne vem.

Naš razposajeni klepet in smeh sta se le polagoma polegla. Obmolknili smo in nestrpno čakali na križ čez čelo. V zadnjem kotičku mojega svetišča pa me je zaskelala ta potica. Najbrž jo je pridna roka zapazila v skupni omari, jo izročila prefektu, ta pa jo je dal na izpraševanje vesti. In sedaj žalostno leži tam na mizi. Spekla jo je gotovo neka materina roka in jo pazljivo položila sinu v torbo, ko se je vračal nazaj iz počitnic v drugi dom. Obhajati me je začel tisti neprijeten in moreč molk, ki ga moje srce skoraj ne pozna. Prefekt je prekinil to trpljenje: "Danes bomo imeli nekoliko drugačno molitev. Nekdo je prinesel potico od doma. Kdo? Ne vem in tega ne bom raziskoval. Upam pa, fantje, da je plesniva potica sad pozabljivosti in ne skopuštva. Kako delim hrano in kakšen odnos imam do nje?"

Molčali smo in nepremično stali. Vsakdo izmed nas je molil v svojem duhovnem jeziku. Jaz pa sem se znašel v razmajani kolibi skupaj s starcem in njegovo ženo. Mož je ležal v kotu na steptani ilovici, žena pa je bedela poleg njega. Skupno življenje, ter veselje in trpljenje, ki sta ga okusila, ju je povezalo v eno. Mož je bil živ mrtvak, razen oči, ki so pričale, da v njem še brli življenje. Globoko je sodel in ves čas je imel priprta usta.

Ko me je zapazil, da stojim v kotu, se je v njegovih očeh prižgala svečka upanja. Dvignil je uvele roke in izza izsušenih ustnic sem zaslišal šepetanje: "Prosim,...daj...mi... kos..." Ugasnilo je življenje v njem in iskrene oči so obvisle na meni. Žena je tedaj okamenela. Strmela je v njegova odprta usta, ki so jo še pred nedavnim tolažile. Pred njo so ležale kosti, ki so jih povezovale oslabele mišice, prekrivala pa zgubana in ožgana koža. V njeno srce se je začela izlivati reka obupa in iz njega je hrumel bobneč slap trpljenja. V njej se je začela napenjati, pokati in lomiti vera v življenje. Zlomila se je. Zatulila je in ranjena padla na moža. Kričala je in med vpitjem sem razločil njegovo ime. Sedaj je v njej vse razrušeno. Ostala je sama, brez otrok in moža. Solze so ji tekle v dveh potočkih v svetovno morje krivice. Dolgo časa je vpila in ga z žuljavimi rokami poskušala izstrgati iz objema Smrti. Počasi sta ji začela izvirčka upadati, dokler nista popolnoma usahnila. Tudi jokanje se ji je počasi prelevilo v ihtenje in mrmranje njegovega imena. Šele sedaj me je opazila. Dvignila se je, stopila k meni in me prebodla z očmi.

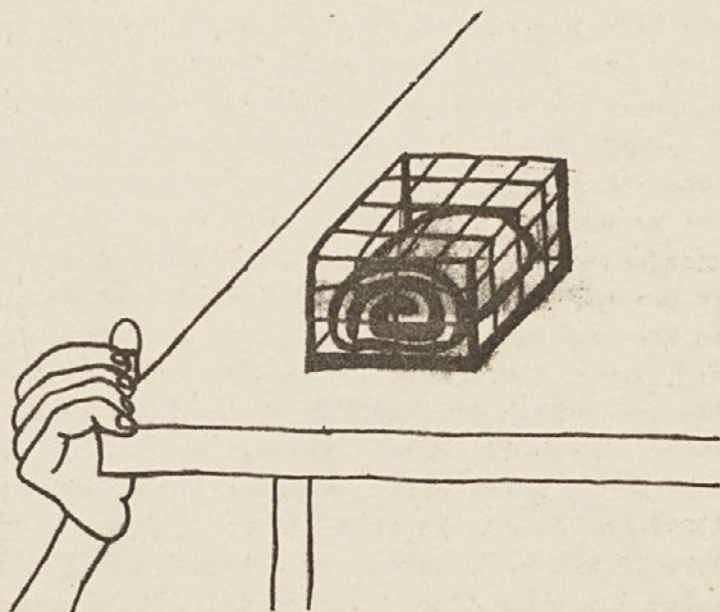
Vi belci, kaj delate? Neki misijonar nam je pripovedoval, da je vaš Bog ljubezni in usmiljenja ter pravičnosti in vsemogočnosti. Kje je zdaj? Kje se skriva? Zakaj mi ne pomaga? Zakaj je sploh dopustil, da se je moj mož poškodoval pri delu in je zato moral obležati brez plačila? Zakaj ste vi siti, mi pa vedno lačni, zakaj ste vi bogati, mi pa revni, zakaj vi objestno nosite kraljevo žezlo, mi pa smo brez pravice? Zakaj tako! Čemu? Če bi bil vaš Bog moči Bog pravice in usmiljenja, tega ne bi nikoli dopustil? Zakaj ste vi Evropejci tako skopuški in ošabni? Ali vam bije kamen namesto srca?

Molče se gledava iz oči v oči.

Prefekt je zaključil molitev: "Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu." "Kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vekomaj, amen," smo mu odvrnili.

In vsi smo se usedli za bogato obloženo mizo.

Franci Bliz - Matej

MARKO

Sonce je že zašlo za goro, ko sem na poti domov prvič zagledal svoj dom. "Še nekaj minut in zopet bom lahko zadihaval domačo toplino," sem si dejal. Že sem bil čisto blizu doma, ko sem zaslišal razposajen in nežen krik majhnega otroka. Takoj sem ga spoznal. "Marko je", sem si rekel in že sem ga videl, kako se je z velikimi sankami zabil v lesen plot in padel v sneg.

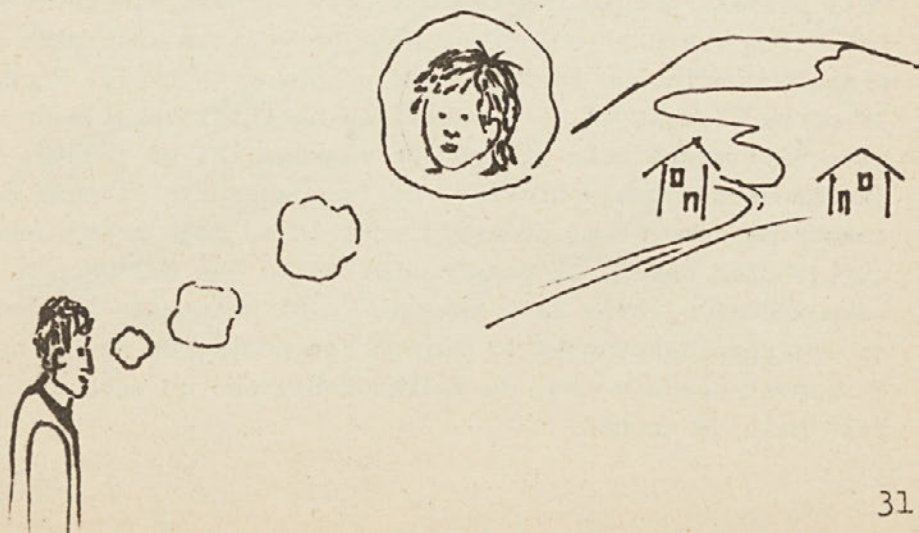
Sam je. Ima še dva brata, ki sta pa oba veliko starejša: Franci je že pri vojakih, dve leti mlajši Miha pa je tudi že končal šolo in je zaposlen v tovarni. Marko pa šteje komaj pet let in nima pravih vrstnikov. Njihova in naša hiša sta namreč nekoliko oddaljeni od vasi, zato se nima s kom igrati. Doma imajo kmetijo. Dela je dovolj, zato se tudi starši ne morejo dalj časa muditi z njim.

Njegovi prijatelji so domače živali. Za vsako kravo in bikca ve, kakšno ime ima. Zelo rad ima tudi kokoši. Čeprav se njim ne daje imen, je on vsaki dal svoje ime. Najraje pa ima dva psička. Tudi njima je dal ime in sicer prvemu Ris in drugemu Medika. Spremljata ga na vsakem koraku. Igra pa se lahko tudi s skromnimi "avtomobilčki", kakor jim pravi. Dolgčas pa preganja tudi z delom. Zelo rad pomaga pri kmečkih delih. Pomaga mamici nakrmiti živino in kokoši. Poleti pa moji stari mami pomaga skoraj vsako jutro gnati krave na pašo. Kljub temu pa vendarle potrebuje nekoga, ki bo delal in se igral z njim tako, kakor on hoče. Ta nekdo sem zaenkrat postal jaz in se mu skušam čim bolj otroško približati. Moram priznati, da me ima zelo rad. Kadar pridem domov na počitnice, je z menoj od ranega jutra do trde noči. Ne izpusti me iz rok. Kolikor imam prostega časa, se z njim igram. Poleti največ igrava nogomet. Zelo rad se skriva. Zgodi pa se tudi,

da moram prijeti v roke "avtobilček" in ga po pesku voziti gor in dol. Tudi to je treba narediti, če hočeš, da je otrok vesel in zadovoljen. Pozimi pa se večina sankava. Tudi pri tem izžareva pravo otroško razigranost. Ko se spustiva po griču navzdol, začne vpiti, cviliti in se smejati na vsa usta. Da pa je še bolj veselo, popestrim vožnjo nalašč še s kakšnim padcem in z nemogočimi vijugami. Tu najdeš njegovo pravo veselje. Čas pa neizmerno hitro teče in vedno manj bo tega uživanja. Prišle bodo skrbi in težave in treba se bo z njimi spopasti. Bog naj mu pomaga, da jih bo strumno premagoval.

Ko se je ves snežen postavil zopet na noge, sem ga poklical: "Marko!" Bliskovito se je obrnil in me ves presenečen zagledal. Hitro je stekel ves vesel k meni in pozabil na sanke, ki so ležale ob plotu. Takoj mi je začel pripovedovati razne zgodbe, ki jih je preživel zadnje dni. Ob tako živahnem pogovoru sva skupaj, stara dobra prijatelja prispela domov, kjer so me domači že težko pričakovali.

Jane Vister

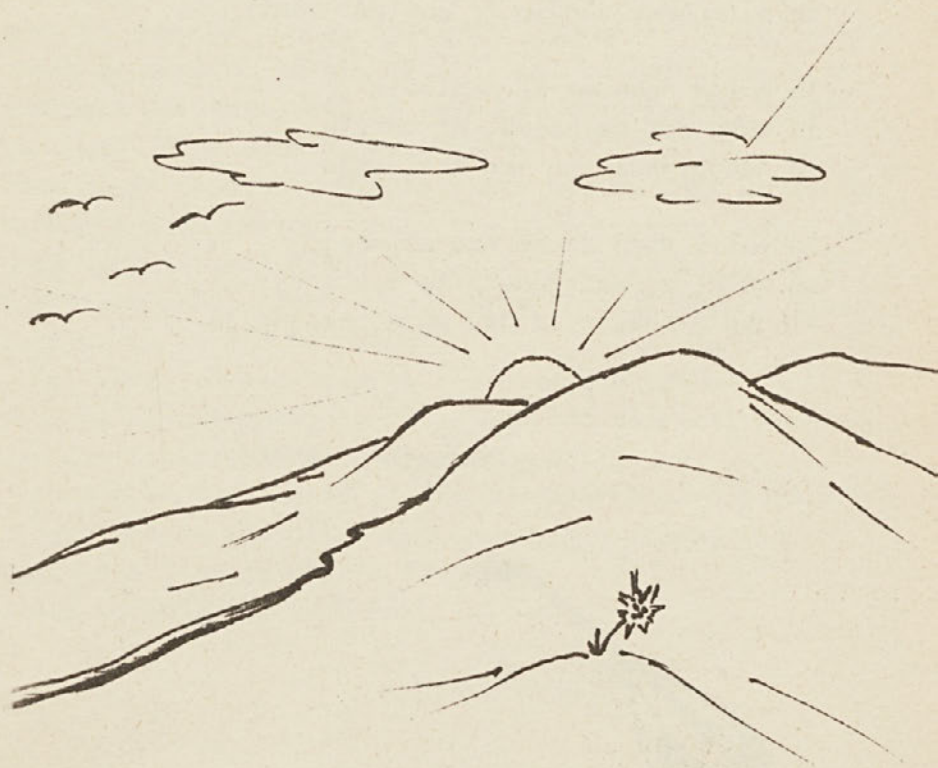
SREČA

Lepega poletnega dne, ko sem s prijatelji hodil po naših planinah, sem imel večkrat priložnost premišljevati o marsikateri stvari. V tem lepem planinskem svetu, kjer tudi ljudje postanemo bolj prijazni, umirjeni, ustrežljivi, sem se počutil zelo srečnega. Zato ni čudno, da sem med hojo premišljeval ravno o SREČI.

Kaj sploh čutim, ko mi kdo reče, da je srečen? Ali je to moje ugodje ali nasmejan obraz? Je smeh resnični kazalec srečnega človeka? Iskal sem odgovor na ta in podobna vprašanja. Najbolj pa sem si želel spoznati, kdaj sem sploh srečen, ali tu v tem gorskem svetu, ko se moram za dosego načrtanega cilja veliko truditi, ali v dolini, ko gre vse bolj lagodno. Mislim, da sem bil srečnejši na naporni poti proti zaželenemu vrhu. Zdelo se mi je, da so tu ljudje drugačni. Njihov smeh je bil iskren, njihova pesem zapeta iz srca... Človek človeku postane bližji. Tu se ljudje pozdravljajo, četudi se ne poznajo. Pozdrav je prijazen in iskren. Le kaj človeka tu spreminja? Morda novo okolje, v katerem pozabi na svoj ošabni "jaz" in se bolj posveti drugim. Najbrž nas prav darovanje dela srečne. V tem svetu ni mogoče hlepeti po velikem kupu materialnih dobrin, po lastnem ugodju, po uživaštvu... Postati moraš človek, ki je pripravljen narediti veselje drugim. Biti moraš zelo pozoren do vsakega, ki ga srečaš. Kakšna sreča obdaja človeka, če izmučenemu in žejnemu neznanцу da samo nekaj požirkov vode in mu pove nekaj opogumljajočih besed. Že pozornost v malem nas dela srečne, kako srečni bi bili šele takrat, ko bi bilo naše življenje eno samo darovanje! A. Guinon Rem pravi, da je prava skrivnost sreče v tem, da veliko zahtevamo od sebe, a zelo malo od drugih.

Zato sem prepričan, da sreče ne bomo našli v brezkončnem hlepenju po "bogastvu". Sreča tiči v drugem grmu, ki se z eno besedo imenuje življenje po evangeliju.

Tomaž Kodrič

SEM BIL KOT TRUBADUR

Kot trubadur na dvoru gode, poje,
sem tudi sam pod oknom se ustavil.
Da kot Orfej bi v gibanje vse spravil,
sem milo brenkal, pel na citre svoje.

Deklet kup sanj in pesmi ne zamami,
zaprto okno še naprej ostane.
Ko gledata, povijajo mi rane,
že molk brez nad in že pogledi sami.

In božja roka mi že napisala
je novo pot na pisma, ki ostala
so neodpisana, za vse življenje.

Zahvalil vama bi se rad za srečo,
za molk, za zadržanost to ljubečo,
ki Bog v njej cilj je, moje hrepenenje.

Vidmar Lenč

AMERIŠKI ROŽNI VENEC

Večkrat se spomnim nanj. Bila sva prijatelja, čeprav po značaju zelo nasprotna. Povsod sva bila skupaj, oba sva imela rada glasbo, veliko sva se pogovarjala. Velikokrat mi je govoril, da zelo resno namerava postati duhovnik. Vedel sem pa tudi, da vse njegove dobre namene o tem že od vsega začetka rahlja močna simpatija do nekega dekleta iz domače župnije.

Tudi v kapeli sva sedela skupaj in nekoč je vzel v roke čudovit rožni venec, ki je že dolgo sameval, obešen ob vogalu klopi. Nekaj časa se je igral z bleščečimi barvnimi jagodami in ga ogledoval, potem pa se je obrnil k meni in ponosno rekel: "Poglej ga! Ta rožni venec je birmanski dar moje tete iz Amerike. Zelo veliko jo je stal, saj je na njem mnogo srebra."

Potem ga je ponovno vrnil na staro mesto, kjer se je še naprej na njem nabiral prah, saj nikoli nisem videl, da bi ga vzel v roke. Nekoč sem ga o tem vprašal, a je le nejevoljen odšel rekoč: "Tudi brez tega je mogoče živeti, sicer pa te to nič ne briga!"

Čez nekaj mesecev sem ga zlovoljenega srečal na hodniku. Ni me bil vesel in je le čemerno zamrmral predse: "Jaz sem tukaj opravil! Adijo za vedno!"

Ko sem po dveh letih zvedel o njegovem zavoženem življenju, sem se spomnil njegovih besed o rožnem vencu: "Tudi brez tega je mogoče živeti."
Seveda, mogoče je, samo kako...?

David Taljat

SESTAVIL: TOMA METELKO & Co.	ELEGANTNA DOBRAŽENA ŽENSKA	ŽENSKO IME REDNI ŠKOF	RAKA SKOZI BINAČ ZAHODNA NOVA Gvineja	IVAN CANKAR OČKA	TEŽKO TALJIVA, SIVKASTO BELA KOVINA	PLOD KORJANIKOVA POVEST ... GOSPO- DA	HAZARDA IGRA PRI KARTAH	V. INDIJSKA LASTOVICA KIP ŽENSKO KOT ŠTEBER	HVALNICA FREDKADNA ČRKA NAŠE ABECEDJE	VRSTA NAJHNE PALME ENOTA ZA BELO (ORIGIN)
GOSPOSTVO, VLADA							PRILožNOST STRUPEV BOJNI PLIN			
NAJVIŠJA GORA V TURCIJI				KOREN (MATEMAT.) BUDISTIČNO SVETIŠČE					MEHKA TONOVSKA LESTVICA SEVER (MEDNAROD.)	
AVTO-MOTO DRUŠTVO										
→		JOD (KEM.) ZLI DUH, SATAN	POKRAJINA V GRČIJI				LETNO (LAT.) VENO UKMAR			
VERDIJEVA OPERA			MRLIŠKI "STRUPEV" OČE						ANGLEŠKO SVETLO PIVO AR (KRATICA)	
MOČNEJŠI LESEN NOSILEC	NEHŠKA PEVKA ROČKA MUSLINAN, POSTNI MESEC			GRUDEN 140 RAZBED (KRATICA)		NEKDANJE BABILONSKO MESTO RAZČLENBA, RAZKROJ	NASLOV TURŠKIH VELJAKOV URA		LATINSKI VEZNIK JAPONSKA IGRA NA DESKI	
→			NEKDANJE MESTO V MALI AZIJI VELIKAŠ, MOGOTEČ				HODA JEZA BIZANTIN- SKA KRALJICA V 9. STOL.		GRAM DELAVEC NA POKOPALI- ŠČU	16. ČRKA VRSTA SREDNJE- VEŠKIH SOL
PAJNETEN VONJ ALI DUKUS				RAH. ST. 500 PROSTOR ZA ŽENJE PRI MUSLIMA- NIM	TANCA VRVICA VRSTA TROBILA (GLASBA)		V PALICE ULITA KOVINA VRSTA DŽAVE DARVE			DEL KRALJEVIH INSIGNIJ
VRSTA RAZSTREŠEN				POKRAJINA V ETIPIJI			ODAREC		DEČJI KRIŽ BULETIN OFFICIEL	
VELIKI TRAVEN				EMIL DVORŠEK			KELVIN			
→			GR. BOGINJA ZIVLJENJA, RASTI, SMRTI UMETNOST, OBRT (LAT.)		ČEKA V SIBIRIJI (OLJUVKMA) ORGAN VIDA			GORA V KARAVAN- KAM ČE		
ZAHOD		MOŠKI, KI SE ČUTI ZA ŽENSKO GRADNIK ALOJZ					ZNIŽANI TON H PRIMOŽ KOZAK	ZNOVA (LAT.) ELEMENT (KRATICA)		
MESTO BLIZU DELHIJA				EDYARD KOCBEK KISIK (KEM.)		OVIRA TRETJA NEZNANKA V MATEMATIKI			VEZNIK RIMSKA ŠTEVILKA ENA	
OPERATIVNA SPAJITEV										
→							ENOTA ZA MERJENJE TOŽLOTE V FIZIKI			

SPOMIN

Pred leti tu še ni bilo mesta. Zeleno pokrajino s polji je krasilo le nekaj hiš ter lepa mala cerkvica, katere majhen zvonik se je hotel pokazati pred mogočnimi vrhovi, ki so se vzdigovali nedaleč proč. Pred cerkvico je stal lep rjav križ, s katerega je Zveličar varoval grobove svojih bratov in sester.

Bilo je hladno jutro. Prvi žarki so že pronicali mimo mogočnih skal v dolino in petelini so že začeli s svojim jutranjim koncertom. V hiši nedaleč od cerkve pa je nekaj zajokalo. Nekdo se je rodil. Bil je deček, majhna štručka, ki ga je sonce že božalo s svojimi zlatimi žarki. Ko je rastel, je rad skakljal po travniku, ogledoval rože in se igral s svojim psičkom. Vzljubil je domačo zemljo, kjer je očetu in materi pomagal pri delu. Ob večerih je opazoval, kako je zahajalo sonce za gorami, in nekega dne ga je obšla misel, da bi bil rad tam - visoko pod nebom. S tem pa se je tudi vse začelo.

Začel je pohajati z gore na goro in bil pri tem vedno srečnejši. Leta so počasi tekla in tudi ta njegova rodna vas je postajala vse večja. Odšel je študirat, a vseeno živel z gorami. Ni več samo hodil. Z njimi se je hotel spoznati поблиže, jim pogledati naravnost v oči. Začel je plezati - sprva sam, a je kmalu dobil prijatelje, s katerimi je prebil mnogo ur, dni in tednov v skalah, ki so postale njegov drugi dom. Brez njih bi bil gotovo nesrečen. Morda se je včasih spraševal čemu vse to.

A lepota in ljubezen sta ga vedno znova premagali. V nekaj letih je s prijatelji opravil mnogo vzponov v naših stenah. Toda hotel je več. Želel se je spoznati z orjaki vsega sveta. Želje so se mu začele uresničevati in tako je v celoti zaživel z njimi. Dokončal je študij na višji šoli za telesno kulturo in se zaposlil kot

učitelj telesne vzgoje. Kot dober in pošten človek si je našel tudi dekle in ji pred oltarjem obljubil zvestobo. Dobil je sinova, ki sta mu bila skupaj z ženo studenec, kjer se je napajal z ljubeznijo.

Večkrat so ga v intervjujih spraševali, na kaj misli, ko visi v steni, kjer je vsak nepravilen korak že lahko usoden. Vedno pa je bil njegov odgovor enak: "Vedno mislim na svoja sinova in ženo. Vsak trenutek sem z njimi, ker mi veliko pomenijo".

Prišel je trenutek, na katerega je Nejc gotovo dolgo čakal in se nanj pripravljajl z vso resnostjo in mnogimi naporl. Stopiti na Vrh sveta. To bi si najbrž želel vsak, a so izbrani le redki, ki se jim ta sreča izpolni. Odpravil se je skupaj s starimi prijatelji, ki so si bili kot pravi bratje. Strah, tveganja, dvomi, hudi naporl, pa končno veliko veselje, ko je skupaj z njimi leta 1979 stal na strehi sveta, kamor do sedaj ni stopilo veliko človeških nog. S tem je uresničil svoje največje hrepenenje - tisti največji cilj, ki si ga lahko zada le alpinist, kakršen je bil on.

Visoko pod soncem v smrtni tišini ledu in snega je bilo njegovo življenje. Tu je venomer našel tisto pravo srečo, po kateri je vedno znova hrepenel. Težko mu je bilo, ko se je moral od nje poslavljal, a je vedno vedel, da se bo kmalu vrnil. Vedno se mu je mudilo nazaj, nazaj v svoj drugi dom, kateremu je daroval svoje srce.

A čeprav je toliko ljubezni posvetil goram, ni nikdar pozabil na tisto drugo ljubezen, ljubezen, ki ga je spremljala vedno in povsod s strahom in večno negotovostjo, ljubezen, ki je vedela, da se mora žrtvovati tudi za tisto drugo ljubezen - gore, brez katere bi bil Nejc nesrečen. A med njima ni bilo nobenega ljubosumja. Druga drugo sta razumeli. Ko je bil Nejc doma z ženo in sino-

voma, so bili vedno srečni. Drug drugega so neskončno ljubili. Skupaj so se veselili vsakega njegovega uspeha. Luka in Nejc sta bila na očka zelo ponosna. On je bil tisti, ki se je prvi igral z njima, hodil z njima v gozdove in po planinah. Naučil ju je marsičesa in končno je bil on tisti, ki jima je skupaj z ženo izžareval ljubezen in ob katerem sta se počutila varna. Kadarkoli se je odpravljajal z doma v gore, so bili bolj tihi. Takrat ni bilo potrebno veliko besed. Objem je povedal tisto, kar so si vsi trije želeli: "Očka, mož, vrni se srečno". Vedno ko se je vrnil, pa so bili najsrečnejši.

Tudi tokrat sta ga Nejc in Luka objela z željo, da bi se hitro vrnil. Ženin poljub mu je zaželel srečno in varno pot, ga obdal z ljubeznijo, a obenem je v njem začutil njeno skrb, njen strah in dvom obenem. A to je bil tisti zadnji objem svojih otrok, tisti zadnji ženin poljub ljubezni, katerega je Nejc tudi pričakoval, a prav gotovo ne še tako kmalu, kot se je zgodilo. Ženi, otrokoma je očeta-moža vzela ljubezen mogočnega osematisočaka Manasluja. Nejc je vedno vedel, da je vsako slovo od žene in otrok lahko zadnje, zato mu ob odhodu nikdar ni bilo lahko. Vedel je, da je sposoben premagati vsako goro, a le z njenim razumevanjem. Dobro je vedel, kaj pomeni, če gora nima razumevanja za tistega, ki jo ljubi. Prav gore so bile tiste, kjer je našel, pa tudi izgubil svoje najboljše prijatelje. Tudi saj je večkrat zrl smrti v oči. A vse to mu ni vzelo poguma. Ljubezen je bila močnejša. Popolnoma se ji je predal za vsako ceno.

Po slabem vremenu prejšno noč je bilo jutro lepo. Zgodaj so vstali in pred njimi je stal Manaslu kristalno bel. Vabil jih je, naj čimprej pridejo. Dva sta se odpravila takoj. Nejc pa se je odločil, da bosta s prija-

teljem še malo počakala. Po dveh urah sta se končno le odpravila. Sonce je bilo kljub hudemu mrazu precej moč-
no. Nejc je prijatelja s šerpami pustil nekoliko za seboj
- bil je poln moči. Kolega, ki sta odšla dve uri pred
njima, sta opazila, da so se že odpravili, in sta se za
nekaj časa ustavila.

Naenkrat grom. Ozreta se kvišku. Brez besed v strahu
oba obstrmita. V smeri, kjer so prihajali ostali, se je
utrgal plaz. Vidita, kako so se obrnili in poskušali
ubežati. Plaz pa jih naglo dohiteva. Molčita. Groza
ju je.

Nejc ni imel več možnosti. Vedel je, da je končano, da
je to kraj, kjer so mu gore namenile večni počitek. "Zbo-
gom žena, zbogom Luka, Nejc! Ne pozabite me nikoli. Ved-
no sem Vas imel rad, a moja ljubezen je bila tudi tu.
Vedel sem, da bo prišel ta trenutek. A zakaj ravno se-
daj? Bog, če je mogoče, še malo počakaj!"

To so bile najbrž Nejčeve zadnje tihe besede, preden
je skupaj s prijateljem zaplaval v ledu in skalah v smrt.
Grobna tišina. Nejc je mrtev. Novica je grozna.

Rodil se je pod gorami, umrl pa v njihovem naročju,
kjer so mu prijatelji - bratje naredili večni, tihi dom,
kjer se bo odpočil od vseh naporov, ki jih je vložil iz
same ljubezni, in kjer bo počakal Nanj, ki ga ne bo po-
zabil, čeprav je sam sredi moreče tišine, sredi večnega
ledu in snega.

Srečen človek, ki pozna le košček stvarstva - narave,
kateremu sme biti prijatelj...

Prav to lahko rečemo za Nejca. Živel je za gore in z
njimi in tudi svoje življenje je končal v njihovem naroč-
ju. Bil jim je popolnoma predan. In kot tak bo ostal ved-
no v spominu vsem, ki so ga poznali.

Polni Krajc

ZA ROJSTNI DAN

Iskal je, v noč odet, v plašč sanjavi,
Fantič tam na razpotju stezo pravo,
A ko je utrujen hotel sesti v travo,
Nenadoma ves zmeden se ustavi.

Izza oblakov se prikaže luna,
Ki svet ves svetel kakor dan napravi.
In glej, ob poti dve čudesi v travi!
Iskrivost vabi ga, lepota njuna.

Najlepši tu vijolici cvetita,
In v njunem vonju, čistosti, dobroti,
Resnica se mu razodene skrita.

Enaki skoraj rožici ob poti
Noč dolgo ne zagrne čudovita.
In fant zdaj srečen cilju gre naproti.

Ko spet v skušnjave, na razpotja pride,

Roké k molitvi sklene. Iz robide
Ozre se kvišku, prosi zase, zanju.
Jechanje, bol ugasneta v kesanju,
Srce ljubeče spet se z Bogom snide.

Ta dan res fantu v srcu spet toplo je,
Naštel šestnajst je venčnih listov zrelih,
Enako na obeh lepo razcvelih,
Minljivi vonj mladosti pesem poje.

Umika ni iz našega življenja.
Današnji dan zato naj bo res srečen,
Naj mračne vse zagrne dni trpljenja.

Enako naj, kot Bog je dober, večen,
V življenju vajinem, res dolgem, lepem,
Umirjen dan bo vsak ter zdrav in srečen.

Ene Vidmar

FIKUS

Velikokrat sem že bil v teh štirih letih v naši lepi semeniški kapeli. Pogosto pred Gospodom zrem v skrivnost zaprtih vrat tabernaklja. Slučajno pa mi je nekoč vzbudil pozornost fikus, ki raste in se vzpenja ob tabernaklju visoko proti križu nad daritvenim oltarjem. Spomnil sem se, da je bil ob mojem prihodu v semenišče veliko manjši. Dobil sem občutek, da ga božja bližina spodbuja v njegovi vztrajni in vidni rasti. Nikoli prej se ob tem fikusu nisem ustavljal ali se celo spraševal, kako mu uspeva tak vzpon. Nehote sem napravil primerjavo med njim in seboj. Sem po štirih letih bivanja v semenišču prav tako velik kot on? "On samo raste, jaz pa tudi padam," sem se skušal opravičiti pred seboj.

"Dovolj ti je bila in je moja milost", sem se spomnil na Gospodov odgovor obupujočemu apostolu Pavlu.

Ozrl sem se v svojo notranjost.

Moj jezik je pogosto sejal besede spora - padal sem, fikus pa je rastel.

Upiral sem se dobrim nasvetom - padal sem, fikus pa se je bohotil.

Ljubezen sem vračal z ironičnim posmehom - padal sem, fikus pa...

Odkrivam svojo slabost, Gospod. Ti znaš padce spreminjati v spodbudo za še hitrejšo rast in zato se zaupno obračam nate.

"Ad maiora natus sum", tako kot vsak človek, a je pogosto moja zagledanost vase zavora Tvoji milosti.

Fikus se še vedno vztrajno vzpenja proti križu. Mene pa Jezus vsak dan znova vabi: "Vzemi vsak dan svoj križ na svoje rame in hodi za menoj!"

David Taljat

POSTOJ!

Postoj za hip, ustavi se pri meni,
trenutek le, da bi v oči ti gledal,
rad svojo bol bi tebi izpovedal!
Predobra Evterpa, postoj pri meni!

Sem še premlad, da bi te štel za svojo?
Sem božal tvoje že lase rumene,
občudoval tvoj dom, ravni zelene,
okušal med, tvoj sok, vonjavo tvojo.

O muza, ker si vsa se mi razkrila,
postoj, postoj sedaj, da navdihnila
mi misli boš in pesmi nebogljene!

Postoj, da poučiš me in ozdraviš,
za zvezo zrelega me to napraviš,
ti muza lirike vse razcvetene!

Lenč Vičman

ZAPUŠČENA VEST

Dan je minil, predstavila se je noč v črni tuniki večera. Toda brez zvezd, bilo je, kot da je dan preložil vso svojo malomarnost na temačni, nevidni hrbet noči in so oblaki ter megla, ki so drli iz planote in se zgrinjali prek sedla v dolino, tako zasenčili zvezdni obok. Truma pogrebcev je z mrtvaškim zavijanjem burje prinašala vso zmrzal in umazanijo z višine. Oblaki so križarili tik nad zemljo in jo kadili z zatohlo zaveso megle. Ti nočni jezdec so naskakovali deželo in oblegali vsako hišo. Počasi so se zbrali v gručice in kropili s kapljami dežja gomilo, pred kratkim še radoživo in sočno pokrajino. Večer je sprejel vse, kar mu je dal dan, v megli in dežju je bil zapuščen in pust.

Noč bo viharna, dež in burja bosta preganjala milobo spanja in begala ljudi, ki žele počivati. Polkna so škripaje zaznavala, da se bliža nekaj strastnega, neučakanega, nekaj, kar noče poznati zmernosti. Hiše kakor tudi ljudje so prisluškovali čudnemu uvodu v obred, ki so ga že velikokrat čutili, niso pa poznali.

V sobah je bilo mrz. Fantje so se pripravljali na počitek. Tišina se ni hotela umiriti, stene niso prisluhnile fantom, bale so se, kaj se bo dogodilo zunaj. Bale so se, kako se bo burja zarežala v njihovo kamenje in jim vzdramila razbolelost posameznih špranj. Stene so zadrževale v rahli vročici; tišino je preplaval val blodenj, vročične so bile sanje tistega fanta, ki je spal pri steni.

Tilnik se mi je tresel zaradi mraza, ko sem skušal ujeti pod odejo nekaj več stopinj, kot je bilo potrebno, da si se samo ogrel.

"Minil je še en dan", sem zahropel in hkrati začutil

med ušnicami rahlo toplino postelje. Bil sem zadovoljen, kmalu mi bo toplo. V mislih sem pretekel koledar:

"Še tri mesece..." Misli so obmirovale na tej točki.

"Tudi jutri bom omamljen odpustil dan, da bo lahko odhitel v neznano smer, zvečer pa se bom zadovoljen zleknil, kakor zdaj, v naročje spanca. Tako bo šlo dan za dnem, dokler ne bo konec."

Toda spanec mi ni privoščil tega, kar sem hotel. Sanje so vzplamtele, kakor nevihta ponoči, dolble so mi v zavest in mi prizadejale bolečine. Jutro je bilo naporno, kakor "maček" po pijančevanju. Nevihta je opravila svoje, razbolele rane moje vesti so praznovale praznik bolečine.

Nevihta je trajala vsako noč, do konca; iznakaženi dan me je opominjal ponoči!

Julija Slane

MEMENTO MORI

Dolgost življenja našega je kratka.

Kaj znanec je zasula že lopata!

Odprta noč in dan so groba vrata;

al dneva ne pove nobena pratka.

(Fr. Prešeren)

Tiho je prihajala v našo hišo skromna in delovna ženska, ki smo jo vsi klicali kar naša gospa šivilja.

Polnih osem ur se je sklanjala nad naše hlače in drugo raztrano perilo, tako da so pod njenimi rokami stvari dobivale spet celo podobo. Ne samo da je vse postorila zastonj, veliko nam je tudi darovala. Vemo, da so nas spremljale njene vsakodnevne molitve.

Kljub izmučenosti zaradi bolezni je želela ostati med nami. V petek, 20. decembra 1986, pa je sklenila svoje zemeljsko popotovanje 82-letna gospa PERINA LEBAN.

Skupaj s sorodniki in drugimi župljani smo se zbrali k maši zadušnici. V veri, da se bomo z našo gospo šiviljo nekoč zopet srečali, smo zapeli "V nebesih sem doma", prepričani, da se naša skrbna šivilja že raduje pri Gospodu.

Za veliko stvari bi se ji morali še zahvaliti, naj bo teh nekaj skromnih vrstic znamenje, da ostajamo povezani v molitvi.

Melavio Belerica

Dragi starši in duhovniki naših semeniščnikov!

Odkar sem bil posvečen v škofa, sem že večkrat obiskal Malo semenišče v Vipavi. Lani pred praznikom Brezmadežne sem imel za semenišnike duhovne vaje in letos pred začetkom posta duhovno obnovo, zato se čutim še tesneje povezanega s to hišo in z vsemi, ki v njej prebivajo. Malo semenišče bo tudi v prihodnosti moja posebna skrb in ljubezen.

Poleg vzgojiteljev, profesorjev in sester, ki neposredno skrbijo za njihovo vzgojo, izobrazbo in vsakdan, ste prav Vi, dragi starši in njihovi duhovniki, na poseben način povezani z njimi in odgovorni zanje.

S tem ko je Bog poklical Vašega otroka v svojo posebno službo, je tudi Vas izvolil in poklical za svoje sodelavce in pomočnike. Prav Vi in domači duhovniki ste bili prvi, ki ste v svojem otroku prepoznali, odkrili, gojili, varovali in morda izmolili klico duhovnega poklica. Za vse dosedanje delo se Vam iskreno zahvaljujem in Vas prosim, da tudi v prihodnosti skrbite zanje, še zlasti v počitnicah, saj prav takrat domača družina in župnija prevzmeta vlogo in nalogo semenišča.

Za veliko noč bodo Vaši sinovi prišli domov. Na voljo bodo svojim duhovnikom za sodelovanje pri obredih velikega tedna in Vam v pomoč. Kristus, ki je tudi nas odrešil s svojim trpljenjem, smrtjo in vstajenjem, naj nas še trdneje poveže s seboj in med seboj. Izdani, na smrt obsojeni in križani Kristus je vstal od mrtvih in živi. Ne samo na Očetovi desnici, ampak tudi sredi med nami: živi v Cerkvi in v zakramentih, v božji besedi, v molitvi in pokori, v trpljenju in veselju, v nas samih, v ljudeh sedanjega časa, v nastajanju življenja in v umiranju. Naj nas vstali Kristus spremlja na naši skupni poti.

Vse Vas prav prisrčno pozdravljam!

VESTIGIA CERTANTIUM

(Po sledih davnih maturantov)

Šolski pravilnik iz leta 1599

- Pravila o nagrajevanju

1. Za retoriko bo pripravljenih osem nagrad (praemia), dve za latinsko prozo, dve za latinsko poezijo; dve za grško prozo in prav toliko za grško poezijo. Dalje po istem vrstnem redu na humaniteti in v prvem razredu gramatike, s tem da odpade grška poezija, ki je pred retoriko pač ni. Nato štiri nagrade v vseh drugih nižjih razredih, kjer odpade tudi latinska poezija. Razen tega naj bo v vsakem razredu nagrajen ta ali oni, ki je izmed vseh najboljše odgovarjal pri verouku. Lahko pa se bo podelilo več ali manj nagrad, kakor je pač v razredu večje ali manjše število učencev, vendar je na prvem mestu treba imeti pred očmi latinsko prozo.

2. Pisne naloge naj se porazdelijo na različne dneve, tako da bo en dan posvečen latinski prozni nalogi, drug poeziji, zopet dva dneva grški prozi in poeziji.

3. Vsak naj pride v svoj razred tiste dni in ob tistih urah, ki so določene za pisanje.

4. Po tistem, ko prejmejo naslov naloge, naj nihče ne zapušča razred, dokler naloga ni končana in izročena, in naj ne govori z nikomer bodisi znotraj ali izven gimnazije; če bi bilo treba iti ven, seveda z dovoljenjem, naj tistemu, ki ima tedaj v razredu nadzorstvo, izroči naslov in tisto, kar je napisal.

5. Če kdo prosi za več časa z namenom, da bi stvar skrbneje izdelal, sme ostati, dokler hoče, samo da ne bo odhajal iz razreda in da časa ne bo podaljševal čez sončni zahod.

6. Vsak naj svojo nalogo, skrbno urejeno, opremljeno s kakršnimkoli geslom - vsekakor pa brez svojega imena -, ko ga bo volja oditi, odda prefektu gimnazije, ali komu drugemu, ki si ga je ta izbral za namestnika. Iste-mu naj izroči še drug list, na katerem bo zapisano sku-paj s priimkom in imenom isto geslo, vendar naj bo tako skrbno zaprt, da se ime ne bo moglo videti.

7. Prefekt sleherne gimnazije naj vse pazljivo in po-šteno dene pod ključ in naj do seje ne odpira listov, ki vsebujejo imena.

8. Izberejo naj se trije ocenjevalci - učeni in resni. Če morda zahteva krajevna navada, je eden lahko zunanji. Ne smejo pa vedeti, čigava je kaka naloga. Ti naj vse na-loge preberejo in temeljito pregledajo, potem pa z gla-sovanjem po vrsti razglasijo vse zmagovalce in iz posa-mezne stroke tega ali onega, ki se je zmagovalcem naj-bolj približal.

9. Pri ocenjevanju naj ima pred vsemi drugimi prednost tisti, čigar naloga ima lepšo obliko, pa čeprav je napisal več (kot je treba). Če se bodo našli enakovredni po vse-bini in slogu pisanja, naj imajo prednost tisti, ki so napisali več pred tistimi, ki so napisali manj. Če so si pa še v tem enaki, naj zmaga tisti, ki je boljši v pra-vopisu. Če bodo morda enaki v pravopisu in tudi sicer, naj se nagrada prisodi tistemu, ki je črke bolj umetniško oblikoval. Če bi pa bili vseskozi enaki, naj se nagrada ali razdeli ali podvoji ali z žrebom odloči. Če bi kdo ostale v vsakem oziru pisanja pokosil, naj pobere vse vrste nagrad.

10. Po končani seji naj prefekt v prisotnosti rektor-ja in generalnega prefekta liste, na katerih so bila za-

pisana imena tekmovalcev skupaj z gesli, odpre, iz gesel pazljivo - da se ne bi zmotil - poišče imena zmagovalcev, ki pa naj jih zaupa samo učiteljem.

11. Nato naj se na določen dan v čim večjem blišču in pri številni udeležbi ljudi javno razglasijo imena zmagovalcev. Naj stopajo naprej in naj se vsakemu slovesno podeli njegova nagrada. Če je kdo odsoten, razen morda iz upravičenega vzroka, kar naj preišče rektor, bo nagrado prejel od prefekta, lahko pa se po vsej pravici odpove tistemu, kar mu pripada.

12. Vsakega zmagovalca bo klicar nekako takole poklical: "Bog daj srečo in blagoslov šoli in vsem učencem naše gimnazije! Prvo, drugo, tretjo itn. nagrado za latinsko, grško prozo, za latinsko, grško poezijo itn. je zaslužil in prejel I." Tedaj naj zmagovalcu izroči nagrado, seveda ne brez kratke, okoliščinam najbolj primerne pesmi, ki naj jo pevci takoj uberejo, če je mogoče. Nazadnje naj klicar doda, naj pridejo bliže še drugi, ki jim bo tudi moč kaj podariti namesto nagrade.

13. Če se kdo pregreši proti tem pravilom, ali goljufa, naj bo njegova naloga neveljavna.

Iz latinščine prevedel
prof. Otmar Črnilogar

OB PETDESETLETNICI SMRTI LOJZETA BRATUŽA

Sredi februarja sem v Družini prebral kratko notico ob petdesetletnici smrti Lojzeta Bratuža. Kot najbrž veliko mladih, tudi jaz zanj dotlej še nisem slišal. Da bi поблиže spoznal njegovo življenje, sem iskal literature, ki bi mi kaj več povedala o njem. Z velikim zanimanjem sem prebral črtico Rože za gobavca, v kateri pisatelj Boris Pahor ganljivo opiše njegovo mučeniško smrt.

Lojze Bratuž je bil po poklicu učitelj in je bil med ljudmi, kjer je deloval, zelo priljubljen. Njegov konjiček je bila glasba, ki ji je posvetil veliko svojih moči. Vodil je več zborov, obenem pa tudi vneto komponiral in tako s slovensko pesmijo budil narodno zavest na Goriškem. Ko mu je leta 1929 nadškof Sedej ponudil službo profesorja glasbe na nadškofijski gimnaziji, se je glasbi posvetil tudi poklicno.

Fašisti so ga večkrat zaprli, ker jih je motila njegova narodno buditeljska dejavnost. Leta 1933 se je poročil z Ljubko Šorli, ki je izhajala iz zavedne slovenske družine in kot taka tudi bila deležna številnih preiskav in policijskega nadzorstva. Istega leta se je zaposlil v neki tovarni orgel, ker se je na pritisk fašistov moral odpovedati profesorski službi. Fašisti so vseskozi prežali nanj, ker je bil z dušo in telesom predan slovenski stvari. Kljub temu da se je zavedal nevarnosti, je orgljal in učil pevce slovenskih pesmi. 27. decembra 1936 so ga fašisti zvečer po maši zvlekli na policijsko postajo in ga prisilili, da je pil strojno olje. Temu dogodku je sledil težak boj za življenje. Toda njegovo zastrupljeno telo je počasi, v velikih bolečinah umiralo. Petje ga je tako prežemalo, da je celo v vročičnih blodnjah vodil svoj zbor, ki se mu je s tolikšno ljubeznijo posvečal.

Ko je prišel k zavesti, so ga obiskali mnogi, ki so mu bili globoko hvaležni za vse, kar je storil, da bi se v času fašističnega nasilja med Primorci ohranila slovenska beseda.

Umrli je 16. februarja 1937, na večer pred svojim petintridesetim rojstnim dnevom.

Marko Marinko

NAŠ ČOLNIČ POGUBE OTMIMO

3. del in konec

Očiščenje-presvetljenje in poveličanje

V 20. poglavju Matejevega evangelija beremo, kako je stopila k Jezusu mati Zebedejevih sinov Jakoba in Janeza in ga nekaj prosila. Jezus je odgovoril - ne vemo, ali le sinovoma ali tudi materi: "Ne vesta, kaj prosita. Ali moreta piti kelih, ki ga moram jaz piti?" Odgovorita mu: "Moreva." Mati je namreč prosila Jezusa, naj sinovoma dodeli ugledni mesti v svojem kraljestvu. Jezus je pogovor sklenil s pojasnilom, da Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi on stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge (prim. Mt 20, 20-28).

Ko je mladi Gregorčič pisal svojo DARITEV nemara še slutil ni, kakšna je cena odrešenja in kolikšno popolnost mora človek doseči, da lahko "iz bratov sreče njemu sreča klije". Pozneje je okusil in spoznal, kako ozka so vrata, ki vodijo v kraljestvo duhovnikov in kako težko se smrtnik zavestno in prostovoljno približa daritvi, tej poslednji skrivnosti sveta. In naposled, ker živi v času, kako težko ostaja zvest svojim velikim odločitvam. Kdo poleg našega Gospoda, še lahko reče zase, da je bilo vse njegovo življenje daritev! Saj je človek vendar omejen in mu niti ni mogoče biti brezmejno in razsipno radodaren. Simon Gregorčič je na čisto svoj osebni način izpovedal svoje omejenosti in svojo zadolženost. Križ, ki ga je pomagal nositi za odrešenje sebe in sveta je bil gotovo večji kakor bi ga rad nosil, ko je bil že v vsakdanjem razpoloženju utrujen, od čisto "navadnega" dela. Sprejel ga je bil po meri srca; nosil, ne da bi kaj dosti razumel in vedel čemu in zakaj, takšnega kakršnega je nezavedno iskal. Morda je kdaj pomislil -

zapisal tega ni, kako je tudi našega Gospoda ljubezen "prisilila", in je stopil na našo izgubljeno pot in prevzel naš križ ter nas popeljal prek brezna ničevosti.

Ko Cerkev predstavlja svetu Jezusa Kristusa, predstavlja hkrati njegovo ponižanje (kenosis) in njegov sijaj. Velikonočna skrivnost se začne z učlovečenjem Boga. Izničenje, nemoč in naposled smrt, ki jo sprejme v osebi Jezusa Kristusa je ljubezensko dejanje in zato največja moč, sposobna bivanjsko preobraziti in oživljati stvarstvo. Neizrazna, vse zmagavna milina velikonočnega jutra odslej ožarja človeški obraz Sinu človekovega, to pretresljivo pričo Božjega človekoljubja. V Kristusovi zmagi ni sledu o militarističnem triumfu nad sovražnikom, ki se mu navadno pridružuje tudi maščevalnost; takšno nasilno pojmovanje je tudi za kristjane tako privlačno, da se odraža celo v mnogih cerkvenih besedilih, melodijah in upodobitvah. Vendar ne smemo spregledati, da je za vsem tem skrit silen duhovni boj, ki se je pokazal na zunaj kot zarota farizejev in velikih duhovnikov, od njih nahujskane brezoblične množice ter oportunistični praksi na orožje in pravo zanašajoče se rimske oblasti. Ob teh navideznih veličinah postane razvidno, kako neprimerljiva sta duhovni in fizični poraz.

Tragično občutje, da človek na zunaj nenehno izgublja, je delež slehernika, ki živi nravno osveščeno. S spoznanjem nezadostnosti vsega ustvarjenega in tudi lastne omejenosti in zadolženosti, nastane v srcu samota, ki je potrebna, da se Bog lahko sreča s človekom. Boga potem naprej ne razodeva več toliko lepota sveta - svet se namreč razkriva v vedno bolj vrtoglavih razsežnostih, ampak človek, bližnji; bolje trpljenje človeka, ki predstavlja Kristusovo samoto in zapuščenost /S.Weil/.

Bog se nam razodeva, potem ko se je prej skril za skrivnost trpljenja in smrti; v tem je Kristus sam sebe daroval za nas in postal popolna Božja novost /sv. Irenej/. Koliko je ljudi, ki se jim to zdi nemogoča igra. Sv. Janez Krizostom pravi: "Gledam obraz Križanega, pa vidim Kralja." Pot, ki jo je po nauku in zgledu svojega učitelja sprejelo krščanstvo, je postala za novoveškega človeka vse preveč enostavna (beri: prezahtevna), ker ne ustreza njegovemu intelektualnemu napuhu in lagodni sebičnosti.

Lagodna sebičnost, bogastvo, častihlepje, oblast so glavna slepila, ki odtujujejo človeka njemu samemu in Bogu. Odtujimo pa se sami, izženemo se. Raj je izgubljen. In mi vsi smo izgubljeni sin. Iz slepega hlepenja in vrtinčastega životarjenja nas lahko reši le Kristusova milost. Prehod v višjo kvaliteto življenja - poveličanje se začne v trenutku, ko smo sposobni kesanja, ko začutimo, da smo izigrali ljubezen in prostovoljno sprejmemo Kristusovo odrešilno daritveno pokorščino. Takrat Bog stopi v naš čas in kraj in ju ozdravi brezizhodnosti. S skrivnostjo Učlovečenja je svet postal ponovno čist, trden, poln in razumljiv. Kristus je os časa, "Arhimedova" trdna točka v prostoru in "filter" za onečашčeno človeštvo. S križem je odklenil zaprti čas, ki nam ga v našo škodo merijo ure. Omogoča nam navzočnost ozdravljenja preteklosti in izpolnitev vseh človeka vrednih obljub v prihodnosti.

Pri tem Bog nujno potrebuje človekov pristanek in sodelovanje. To pa je dejanje vere, kakršno so pokazali veliki ljudje stare in nove zaveze, v največji meri Marija. Sv. Avguštin pravi: "Bog ni večji, če ga ti spoštuješ, ti si večji, če mu služiš." Tragika je v tem,

da človekova narava želi biti odrešena, a se odrešenju iz napuha (sprejeti ga od Drugega) in lagodne sebičnosti (odpoved lastnim ugodnostim in muhavosti) vztrajno upira. Ne glede na to, koliko Kristusovo izkušnjo spoznavamo in priznavamo, je ta pot do Boga (odvija se lahko na neštevilne načine). Pri tem krščanstvo lahko postane tudi nevesela in nevoljna pokorščina zapovedim – na neki način ponižana stara zaveza kot predhodna oblika verovanja. Vse drugo je malikovanje sebe ali stvari, pa naj je storjeno iz napuha, sebičnosti ali pa plašnosti, te poniglave družice obeh.

Proces osebnega pokristjanjenja je dolgotrajen. Prepletajo se obdobja rasti, bolezni, navideznega mrtvila, cvetenja in tudi sadov. Rast je zapleten pojav, pa naj gre za tvarni ali duhovni svet. So pa trenutki, ki so posebej odločilni. Če se človek tedaj osebno in predano ne zavzame, ostane okrnjen. Tedaj je junaštvo dolžnost, če naj izpolni svoje življenje ter poslanstvo, ki mu ga je zaupal Bog in morda tudi ljudje. Izdajstvo more človeka rešiti telesnega trpljenja – včasih tudi smrti, a ga pahne v bivanjsko praznino in gnus. Mar ne živimo s takimi občutki, ko se iztreznimo od potrošniškega opoja? Kakor je na tem svetu trpljenje otrok nekaj najbolj pretresljivega, je zrela odpoved lastnim dobrinam v resnični blagor drugim največje človekovo dejanje.

Sklep

Novoveški človek meri svet po sebi. Vendar svet in človek temeljita drugje. Zato se mu brez škode ni mogoče obnašati kot povsem avtonomno bitje. Doživljamo natanko tisto, o čemer nam govori evangelij: v prizadevanju, da bi kar najbolj "živel" življenje uničujemo, izgublamo

- skratka, uhaja nam iz rok. Občutje, da je takšno bivanje nesmiselno se nezavedno uzavešča in rezultati se kažejo na več načinov: visoko število splavov, samomorov, alkoholikov, pa tudi splošna apatičnost do vsega in vsakogar.

Drevo se iz zemlje pne proti nebu; večno se bori za svoj namen. Ptica poje, ne meneč se, ali bo zato kaj zrnja ali ne. Čemu cvetica, čemu v logu pevka ptica? Priznavanje delnih smotrov, ne pa popolne smotrnosti se upira razumu in srcu. Nesmisel. Nič. Obup. Moderno in izzivalno. Za Slovence, ta "od krščanstva prehlajeni narod" še posebej. Gregorčičev ČLOVEKA NIKAR se vztrajno pojavlja na vidnih mestih v naših šolskih berilih in razlega do zvedavih ušes, ki jim bolj kaže da taje Boga. Tudi ateistu pride prav potuha: celo duhovnik v najbolj osebni izpovedi tako pravi. Toliko bolj, ker smo medtem doživeli dobo, ko so iz človeških ostankov delali milo in usnjeno galanterijo, in kaj bi prikrivali, zadnje čase tudi vrhunsko kozmetiko.

So stvari, ki jih more človek videti le z očmi, ki so jokale. Vendar jok ne more biti zadnji namen življenja. Razen če gre za solze kesanja, poslednje ljubezni in veselja. Opajanje z bolestnimi čustvi je jalovo in ne vodi nikamor. Prihodnost imajo ljudje Mahničevega kova s preudarnostjo, zavzetostjo in strpnostjo njegovih škofovskih let.

Kaj je snov in kaj je duh? V človeku se srečujeta.

Kaj so štiri strani neba? In kar je vmes: vzpetine, doline, nižave? In kaj je morje? V tem prostoru doživljamo križanje.

Kaj je čas? Rabelj! Ali dobrotnik! Vsaj zdravnik? Gotovo priložnost.

1300 let so Judje vztrajali na izjemno izpostavljenem prostoru. Ohranjala jih je zvestoba zavezi. Samovoljna interpretacija narodove ali osebne zgodovine pomeni izgubo kompasa. Čemu vztrajati vsemu navkljub? Čudež naroda tlačana je čudež naroda kristjana. Od Karantanije sem brez lastnih vladarjev, brez lastne vojske, brez gospodarske moči. Teh poveljnih 42 let dokazuje, da gre naša zgodovina kljub vsemu mimo vsega tega. Vsi ti dejavniki so sredstvo in ne CILJ. Naša usoda je odvisna od nas le toliko, kolikor priznavamo svojo odvisnost od Drugega - Boga. Nemogoče postane mogoče, če upoštevamo Faktor, ki ga drugi (vede ali nevede, hote ali nehote) prezirajo (nedovršna oblika glagola je dvakrat zgovorna). Končali bomo z molitvijo:

"Gospod! Žalost me spominja name. Veselje me spominja nate!" Hvala Ti, da je veličastna bakla, ki ji pravimo življenje, čudežno prispela. Naj gori in sveti. V njeni luči, v času, ki ji je določen, da sveti in ogreva gledamo tudi duhovnika in pesnika Simona Gregorčiča. Kot otroka, ki je rešil na paši nebogljeno jagnje; kot mla-deniča, ki je iz reke tuji materi rešil otroka - in kot zrelega pastirja, ki je, čeprav sam krhek, reševal človeško in krščansko dostojanstvo svoje osebe in svojega naroda. Naj se na ponovno prikaže tak kot mu gre: varen pred nasiljem (sklep Soči mu bomo spregledali), kot duhovnik, v tej naši pepelnični noči. Naj nas najde spokorjene, preprostih je malo več, ponovno poslušne za blagovest Govora na gori. Samo tako nam bo lahko oznanil dan časnega in večnega vstajenja.

Ne da bi vedel je poveljčal tudi sebe. Kaj pa mi? Koliko smo lahko njegov rod?

Blankollicpink

ENO LETO JE DOLGO, VEČ JIH PA HITRO MINE!

(slovenski pregovor)

Fantje se ob vstopu v Malo semenišče hitro navadimo najprej drug na drugega, potem pa tudi na obraze, ki jih srečujemo dan za dnem. Poleg našega vodstva in skrbnih sester ne smemo pozabiti na profesorje, ki poskrbijo za popestritev dopoldanskih ur.

Tokrat Vam predstavljamo profesorja PAVLA SPORNA, ki ne le poučuje vse predmete "FI - KE - MA" smeri, pač pa tudi spremlja semeniško življenje vse od svoje nove maše, od katere mineva letos 25 let.

Vsak duhovniški poklic začne zoreti v družini. Nam lahko opišete svojo družino?

Moj oče je bil doma iz Gorenjske, mama iz Dolenjske. Stanovali smo v Ljubljani v župniji sv. Jakoba, kjer sem bil tudi krščen. Oče je bil višji računski inšpektor na Ministrstvu za finance v Ljubljani (poleg današnje Teološke fakultete), mama pa uradnica in pozneje gospodinja. Ko sem bil star dve leti, je bil oče premeščen v Beograd. Tam sem deloma tudi hodil v osnovno šolo. Nekaj spominov imam še od tam: otroške igre na velikem, dolgem igrišču, pogreb kralja Aleksandra, sošolci.

Oče je bil v družini prijazen, mama dobra in narodno zavedna: zahtevala je, da doma govorim slovensko in ne srbsko, ko sem se kdaj spozabil. Oba sta bila globoko verna.

V družini smo bili štirje otroci, trije fantje in sestra. Starejši brat Stane je umrl mlad, star štiriintrideset let, leta 1963. Z njim sem se dobro razumel. Bil je strojni inženir, videl je mnogo sveta in bil izredno nadarjen. Živel je zelo hitro, dobil je močno poapnenje žil, kak

mesec je bolehal, nato pa ga je zadela možganska kap v ljubljanski stolnici. S sestro in bratom, ki živita v Ljubljani, se zelo dobro razumem.

Koliko časa ste ostali v Beogradu?

Leta 1938 smo se vrnili v Ljubljano in se naselili na Kodeljevem. To je še danes eden najlepših predelov Ljubljane. Tedaj je bilo tam še malo zazidanega. Beseda "Kodeljevo" izhaja od barona Codelija, ki je imel velika posestva in je posestvo na Kodeljevem že pred vojno razprodajal.

Kako Vam je po vrnitvi iz Beograda potekala mladost?

Hodil sem dalje v osnovno šolo v Moste. Popoldan pa sem zahajal v Salezijanski mladinski dom, le nekaj deset metrov od hiše, kjer smo stanovali. Salezijanci so prišli tudi na Kodeljevo, imeli so tam srednje veliko kapelo, kino dvorano, igrišče za nogomet. Pri njih se je zbirala mladina iz Kodeljevega in Most. Iz Most je prišlo precej mladincev, ki so bili iz delavskih družin in so bili njih starši precej z doma. Celo popoldne smo igrali razne igre z žogo ter še druge družabne igre, kot npr. biljard. Zvečer je bila večerna molitev in lep nagovorček duhovnika, potem smo dobili v izkaznice žige. V soboto je bila kino predstava. V Domu je bila tudi pihalna godba. Sploh ne vem, kdaj sem pisal kake domače vaje, verjetno bolj na hitro po kosilu, včasih pa sem se učil tudi zjutraj. Zdaj vsega tega ni več. Vendar grem rad k Salezijanski družini, kjer mi zagotavljajo: "Ti si pri nas doma!"

V šoli Vas poznamo kot profesorja fizike, kemije, ma-

tematike, računalništva in podobnih ved. Kako ste se navdušili za študij teh predmetov?

Da bi postal duhovnik, sem mislil že za časa obiskovanja Salezijanskega doma. Bil sem ministrant. Leta 1948 sem maturiral. Vendar so bili takrat časi zelo težki. Duhovniki in mnogi verni so bili zastrašeni. Takrat bi potreboval kako vzpodbudo za vstop v bogoslovje. Tako pa sem se odločil za študij fizike. Danes so časi, kar se tiče vzpodbud mladim, zelo drugačni. Bil sem pet let v državni službi kot predmetni učitelj fizike in matematike.

Nam lahko "zaupate" kako anekdoto iz tistih časov?

No, največja anekdota je bil moj vstop v bogoslovje. To je bila verjetno majhna atomska bombica za ljudi, med katerimi sem živel.

Kam Vas je vodila pot po posvetitvi? Kdaj ste začeli poučevati v Slovenskem malem semenišču v Vipavi?

Leta 1962 sem imel novo mašo na Kodeljevem, kot prvi novomašnik v novi župniji. Velika šempetrska župnija se je tedaj razdelila. Že takoj v jeseni sem poučeval nekaj dni v tednu v Malem semenišču ter se vozil in študiral s kolegom prof. Adolfom Mežanom v Ljubljani šesti letnik. G.Mežan je bil v Vipavi 11 let, bila sva izredno dobra kolega in prijatelja.

Kateri predmet najraje poučujete?

Kako leto fiziko, po dveh, treh letih matematiko, odvisno tudi od tega, kakšni dijaki pridejo v semenišče. Trenutno se zanimam za računalništvo.

Vam dijaki večkrat "kakšno zagodejo"?

Ali mislite pri tem tudi ta intervju...?

No, vem, da dijaki godejo ob raznih godovih predvsem vodstvu z glasbili in petjem. Jaz godujem 29. junija, ko ste fantje že doma. Ne vem, da bi kdaj sestavili kak orkester za ta dan in mi zagodli. Če pa mi je kdaj kdo "kakšno zagodel", je čez čas, tudi so nekateri, na ta ali oni način skušali popraviti svojo napako - tudi s kakšno varljivo kozmetiko.

Ob miklavževanju slišimo Vaše pesmi. Se že dolgo ukvarjate s "kovanjem verzov"?

Ne, ne kujem pesmi, tudi ne verzov.

Napisal sem kak ducat pesmi, štiri so uglasbene. Prva je Matija Tomc: Pesem Mladine (izšla v Mavrici, velikonočna številka, 1979 in v Veroučnem učbeniku za sedmi razred). Druga je Matija Tomc: Jeriha (vglasbena je bila za bivši semeniški ansambel JERIHON). Tretja je Jelinčičeva, z naslovom Himna Božji ljubezni, izšla v Sončni pesmi, četrto pa je uglasbil Emil Ulaga, naslov pa je Mala cvetka - posvečena sv. Tereziji Deteta Jezusa, zavetnici cerkve na Kodeljevem.

V petindvajsetih letih mašništva ste si pridobili veliko izkušenj. Kaj bi posebej priporočili semeniščnikom in kaj drugim bralcem?

Danes premišljuje v Evropi eno uro na dan preko pet milijonov ljudi na tak ali drugačen način. Mi kristjani slavimo Boga, se mu zahvaljujemo in ga prosimo. Molitev je najlepša stvar v življenju. Neki duhovnik, s katerim sem sodeloval, se je na vsak način skušal približati Bogu in nekako izsiliti doživljanje Boga. Vedel sem,

da se mu to ne bo posrečilo. Boga doživiš v molitvi in pri opravljanju dobrih del. Tedaj v tebi deluje Bog. Ljubi Boga in svojega bližnjega zares!

Vam je bilo kdaj žal, da ste se odločili za duhovniški poklic?

Ne, nikoli. To je bil zame Božji dar. Lahko rečem z apostolom Pavlom: "Meni najmanjšemu je bila dana milost, da bi oznanil nedoumljivo bogastvo Kristusovo."

Dragi profesor

Iskreno se Vam zahvaljujem za tale prijeten pogovor. V imenu vseh v hiši Vam želim, da bi čakali, da bi Vam lahko zapeli "Zlatomašnik bod' pozdravljen".

Pogovarjal se je

Klavdio Peterca

ŠPORTNI PREGLED

V letošnjem šolskem letu smo začeli s košarko, ki je bila vso jesen zelo popularna. Organizirali smo tekmovanje med razredi. Prijavilo se je pet ekip. Tekme so bile dokaj na višini in prav zanimive. Najboljšo igro je pokazalo prvo moštvo tretjega razreda. Tudi navijačev je bilo na vsaki tekmi nekaj. Po tem prvenstvu smo prostovoljci sestavili nekaj ekip in se pomerili. Tekme so bile zelo fair in lahko smo videli najboljšo košarko, ki jo premorejo semenišniki.

Nogometnega prvenstva ni bilo, ker je naše igrišče še vedno "delovišče". Zato smo se nekajkrat zbrali in igrali na velikem travnatem igrišču v Vipavi.

Pozimi pa smo se držali bolj v hiši. Mojstri bele žogice so se zbirali ob mizah za namizni tenis. Nekateri pa smo "razgibavali" možgane ob šahu.

Veliko smo pričakovali od spomladanskega športnega dne. Pripravili smo moštva za odbojko, košarko in nogomet. Zbrala se je tudi skupina fantov za pohod na Čaven. Prav tako smo imeli v načrtu družabne igre. Žal pa nam je zagodlo slabo vreme in vse je dobesečno padlo v vodo. To je nekoliko ublažil naš dobri profesor Zupet, ki je z nami igral simultanko na osemih šahovnicah. Bilo je izredno zanimivo, temu pa je dodalo svoj čar še nekaj presenečanj.

Sedaj je na sporedu prvenstvo v odbojki. Fantje so navdušeni in pričakujemo zanimive tekme.

Sicer pa moram še dodati, da skrbi za rekreacijo semenišnikov tudi "njegova vitkost" profesor Albreht, ki s pustolovskimi krosi gane tudi najbolj stabilne

"antitelovadce". Pozimi pa je vzbudil navdušenje s telovadbo ob glasbi.

Vsem igralcem, sodnikom, zapisnikarjem, gledalcem in vsem, ki ste v tem šolskem letu kakorkoli pripomogli h krepitvi zdravega duha v zdravem telesu, se lepo zahvaljujem.

Tone Uletels

športni referent

PRIMEREK PRIJAVE ZA MATURITETNI IZPIT

Spodaj podpisani semenišnik, rojen v tem stoletju v porodnišnici, sin očeta in mame, se po štirih letih bivanja v semenišču čutim sposobnega za opravljanje maturitetnega izpita iz naslednjih predmetov, ki so mi nadvse pri srcu:

- jutranjega poležavanja (pričakujem najvišjo oceno)
- stripologije (s poudarkom na Alan Fordu)
- hrupologije (z uporabo stereo ali mono tehnike, s klasičnimi pripomočki - stoli, nogami, pestmi)
- štopologije (veda o migracijah semeniščnikov)
- zabušavoslovja (razlaga ni potrebna)

Že vnaprej od vodstva semenišča pričakujem (ne)razumevanje teh mojih želja in ga obveščam, da bo moje maturitetno geslo: Življene (ne moje), ali pozitivna ocena!

Z največjim spoštovanjem

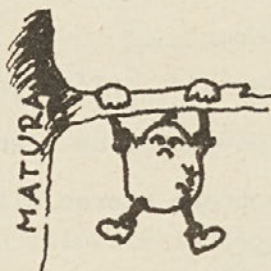
dijak XY

lastnoročno: +

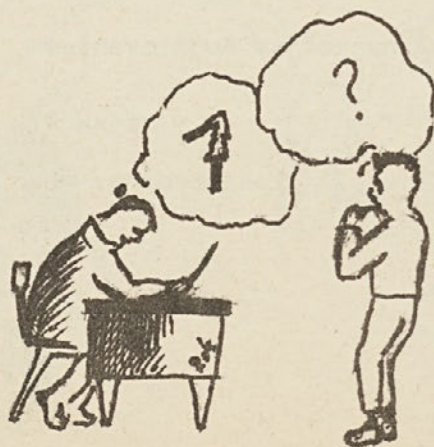
ZRELOST

Da je jabolko zrelo, vidimo, ko pade z drevesa. Maturant pa na vse kriplje skuša opraviiti zrelostni izpit, ne da bi padel...

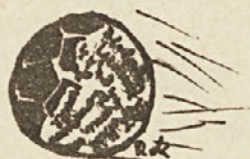
NAVDIHI

Če dijaku poide navdih, ko je vprašan, umolkne. Njegov molk pa je ponavadi povod, da profesor dobi zelo šilaste navdihe.

ODBIJANJE

- Kakšan je zveza med odbojkarsko žogo in profesorjevim predavanjem?
- V obeh primerih se od nas odbija....

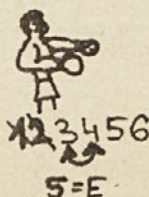
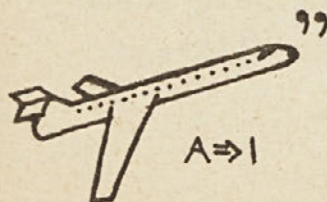

10''
S⇒V

&

REBUS

PREMETANKE

NOVAK in ČILE vero imata,
in vsak po svoje Boga
za praznik proslaviti znata.

Med poukom F. KRPAN
sosedu VIC povedal,
z jezo nanj profesor
od table je pogledal.

SIMONA je študentka likovne umetnosti.
Med počitnicami si je privoščila poto-
vanje v Pariz. V Louvrskem muzeju si
je strokovno in po pravilih umetnosti
(L.A. - lege artis) ogledala zelo znano
sliko slavnega italijanskega slikarja.
Katero?

ISKRE
glasilo semeniščnikov v Vipavi

19. leto

4. številka

Mentor: Janez Zupet

Glavni urednik: David Taljat

Tehnični urednik: Marko Marinko

Vinjete: Rok Pogačar, Gregor Hvastja, Viljem Čušin,
Matjaž Meglič

Tipka: Vida Tomažič

Izdajajo dijaki četrtega letnika

Naslov uredništva:

ISKRE

Vipava 149 (Malo semenišče)

65271 Vipava

ISKRE izdajamo s prostovoljnimi prispevki, za katere
se že vnaprej od srca zahvaljujemo vsem darovalcem.

Šolsko glasilo

KNJIŽNICA

Leto XIX,

Škofjiska gimnazija

ISKRE

Inv. št.

19097

Semenišče Vipava

**VSAK NAŠ KRIŽ JE
ŽE OŽARJEN Z
VSTAJENJSKO ZARJO.**

(Stanislav Lenič)